

Tập thơ
Nguyễn Bình

Tuyển tập 136 bài thơ

October-2015
<http://isach.info>

Ái Khanh Hành

... Không phải gặp em từ buổi ấy
Hình như gặp em từ ngàn xưa
Lòng em thương anh không có bến
Tình anh yêu em không có bờ
Viết viết có đến nghìn trang giấy
Làm ra có đến nghìn bài thơ
Tương tư một đêm năm canh chẵn
Nhớ nhung một ngày mười hai giờ.

Chao ơi!

Em ngon như rau cải
Em ngọt như rau ngọt.
Em giòn như củi dừa.

Em hiền như nước mưa
Em nhỏ nước bọt xuống mặt biển
Mặt biển thơm lên hai mươi bốn giờ
Em là con Trống trong tam cúc

Ái Khanh Hành

*Anh là quân Xe trong bàn cờ
Vì chẳng có một nước Tinh ái
Em là Hoàng Hậu, anh làm Vua*

Anh Lái Đò

Năm xưa chở chiếc thuyền này
Cho cô sang bãi tước đay chiều chiều
Để tôi mơ mãi mơ nhiều:
Tước đay se võng nhuộm điều ta đi
Tưng bừng vua mở khóa thi
Tôi đỗ quan Trạng vinh quy về làng
Võng anh đi trước võng nàng
Cả hai chiếc võng cùng sang một đò
Đồn rầm đám cưới cô to
Nhà trai thuê chín chiếc đò đón dâu
Nhà gái ăn chín nghìn cau
Tiền cheo, tiền cưới chừng đâu chín nghìn
Lang thang tôi dạm bán thuyền
Có người trả chín quan tiền, lại thôi!

Anh Về Quê Cũ

Anh về quê cũ: thôn Vân
Sau khi đã biết phong trần ra sao?
Từ nay lại tắm ao đào,
Rượu đâu mà cất, thuốc nào nào phơi.
Giang hồ sót lại tình tôi,
Quê người đắng khói, quê người cay men.
Nam kỳ rồi lại Cao miên,
Tắm trong một cái biển tiền người ta...
Biển tiền, ôi biển bao la,
Mình không bàn được vẫn là tay không...
Thôn Vân có biếc có hồng,
Hồng trong nắng sớm, biếc trong vườn chiều.
Đê cao có đất thả diều,
Trời cao lăm lăm có nhiều chim bay.
Quả lành nặng trĩu từng cây,
Sen đầy ao cá, cá đầy ao sen.
Hiu hiu gió quạt trăng đèn,
Với dăm trẻ nhỏ thả thuyền ra chơi.

*Ăn gỏi cá, đánh cờ người,
Thần tiên riêng một góc trời thôn Vân.
Oi thôn Vân, hỡi thôn Vân!
Phương nao kết dải mây Tần cho ta.
Từ nay khi nhớ quê nhà,
Thấy mây Tần biết đó là thôn Vân.
Oi thôn Vân, hỡi thôn Vân!
Anh em ly tán, lâu dần thành ra
Không còn ai ở lại nhà.
Hỏi còn ai nữa? Để hoa đầy vườn.
Trăng đầy ngõ, gió đầy thôn,
Anh về quê cũ có buồn không anh?*

1942

Áo Anh

1.

Tầm em ăn rồi hôm nay,
Hái dâu em bận suốt ngày hôm qua.
Mong sao tầm tốt tơ già,
May đôi áo nái làm quà cho anh.

2.

Hẹn cho em một hẹn anh chờ,
Em may áo nái bao giờ mới xong?
Bay trời tắt gió ngang sông,
Qua đò biếu áo yên lòng em tôi.

3.

Đưa anh đến bến đò ngang,
Con sào đẩy sóng thuyền nan vào bờ.
Anh đi sương gió vật vờ,
Em về chọn kén chuốt tơ chăm tầm.
Đến mùa gió bắc sang năm,

Áo Anh

*Bao nhiêu lụa bấy nhiêu làm áo anh.
Mong sao sự nghiệp chóng thành,
Áo anh đã có em anh may giùm.*

1939

Bài Hành Phương Nam

Hai ta lưu lạc phương Nam này
Đã mấy mùa qua én nhận bay
Xuân đến khắp trời hoa rượu nở
Riêng ta với người buồn vậy thay!

Lòng đắng xá chi muôn hộp rượu
Mà không uống cạn mà không say!
Lời thề buổi ấy cầu Tư Mã
Mà áo khinh cừu chưa ai may!

Người giam chi khí vòng cơm áo
Ta trôi thân vào lụy nước mây
Ai biết thương nhau từ buổi trước
Bây giờ gặp nhau trong phút giây

Nợ thề, trả chưa tròn một món
Sòng đời, thua đến trắng hai tay
Quê nhà xa lắc xa lơ đó
Ngoảnh lại tha hồ mây trắng bay

*Tâm giao mây kẻ thì phương Bắc
Ly tán vì cơn gió bụi này Người ơi!
Buồn lắm mà không khóc
Mà vẫn cười qua chén rượu đầy*

*Vẫn dám ăn tiêu cho đến hết
Ngày mai ra sao rồi sẽ hay
Ngày mai, có nghĩa gì đâu nhỉ?
Cốt nhất cười vui trọn tối nay*

*Rẫy ruộng châu ngọc, thù son phấn
Mắt đỏ lên rồi, cứ chết ngay.
Hỡi ơi! Nghiệp Chính mà băm mắt
Giữa chợ ai người khóc nhận thây?*

Bảy Chữ

Mây trắng đang xây mộng viễn hành,
Chiều nay tôi lại ngắm trời xanh,
Trời xanh là một tờ thư rộng,
Tôi thảo lên trời mấy nét nhanh.

Viết trọn năm dài trên vách đá,
Bồn bề lá đổ ngọc hơi thu,
vừa may cánh nhận về phương ấy,
Tôi gửi cho nàng bức ngọc thư.

Xe ngựa chiều nay ngập thị thành,
Chiều nay nàng bắt được trời xanh,
Đọc xong bảy chữ thì thương lắm,
"Van lý tương tư, vũ trụ tình."

Bắc Giang 1940

Bên Mơ

Bên mơ thuyền đậu, dưới thuyền mơ

Tôi đã mơ màng chuyện tóc tơ

Bỏ dở khăn thêu, nàng lẳng lẳng

Đến xem chàng nói mấy vần thơ

Bỗng nàng sung sướng vỗ tay reo

-Thi sĩ, chồng em, anh đáng yêu!

Những vần thơ anh huyền ảo quá!

Và thiêng liêng quá! Và cao siêu!

Chàng ngược nhìn nàng trong luyến ái:

-Mình ơi! mình nói hộ thơ, mình!

-Em chả nói thơ đâu đấy nhé!

Suốt đời em chỉ muốn hôn anh

Một chiếc, một chiếc lại một chiếc

Má chàng in có vạ đôi môi

Chàng cười như ngất đi từng lúc:

-Anh lay cô mình, anh xin thôi!

Bóng Bướm

Cành dâu cao, lá dâu cao

Lênh đênh bóng bướm trôi vào mắt em.

Anh đi đèn sách mười năm

Biết rằng bóng bướm có lên kinh thành?

Cành dâu xanh, lá dâu xanh

Một mình em hát, một mình em thương.

Mới rồi mần khóa thi hương

Ngựa điều vông tía qua đường những ai?

Bóng Người Trên Sân Ga

Những cuộc chia lìa khởi từ đây
Cây đàn sum họp đứt tuôn dây
Những lời bèo bọt, thân đơn chiếc
Lần lượt theo nhau suốt tháng ngày

Có lần tôi thấy hai cô bé
Sát má vào nhau khóc sùi sùi
Hai bóng chung lưng thành một bóng
- Đường về nhà chị chắc xa xôi

Có lần tôi thấy một người yêu
Tiễn một người yêu một buổi chiều
Ở một ga nào xa vắng lắm
Họ cầm tay họ bóng xiêu xiêu

Hai chàng tôi thấy tiễn đưa nhau
Kẻ ở sân ga kẻ cuối tàu
Họ giục nhau về ba bốn bận
Bóng nhòa trong bóng tối từ lâu

*Có lần tôi thấy vợ chồng ai
Thèn thẹn chia tay bóng chạy dài
Chị mở khăn trầu anh thắt lại
- Mình về nuôi lấy mẹ, mình ơi!*

*Có lần tôi thấy một bà già
Đưa tiễn con đi một chốn xa
Tàu chạy lâu rồi bà vẫn đứng
Lưng còng đổ bóng xuống sân ga*

*Có lần tôi thấy một người đi
Chẳng biết về đâu nghĩ ngợi gì
Chân bước hững hờ theo bóng lẻ
Một mình làm cả cuộc phân ly*

*Những chiếc khăn màu thỏn thức bay
Những bàn tay vẫy những bàn tay
Những đôi mắt ướt nhìn đôi mắt
Buồn ở đâu hơn ở chốn này*

*Tôi đã từng chờ những chuyến xe
Đã từng đưa đón kẻ đi về*

Bóng Người Trên Sân Ga

*Sao nhà ga ấy sân ga ấy
Chỉ để cho lòng đau biệt ly*

Bước Thêm Bước Nữa

Xê lại gần đây, xích lại gần đây!
Lại đây cho mẹ nhủ câu này:
Mẹ không muốn thế nhưng mà nghĩ
Bấy lâu mẹ đã nhiều đắng cay.

Kể con cũng đã lớn khôn rồi,
Chín suối cha con hản ngậm cười.
Mẹ muốn bước thêm một bước nữa,
Còn đàn em nhỏ cậy con nuôi.

Con ơi! mẹ khóc suốt đêm kia,
Khóc suốt đêm qua nữa, chỉ vì...
Con mẹ có còn thương mẹ đại
Thì con gái mẹ nhận lời đi!

Mẹ cũng không mong sướng lây mình,
Nhưng mà số phận bắt điều linh.
Vả chẳng thiên hạ nào riêng mẹ,
Gái góa qua đò uống tiết trinh.

Bước Thêm Bước Nữa

*Mai một... con ơi! Mẹ lấy chồng,
Chúng con coi mẹ có như không.
Khuya rồi đây nhỉ! Con đi nghỉ,
Gió bắc đêm nay lạnh ngập phòng*

Cái Quạt

Cái quạt mười tám cái nan
Anh phát vào đây muôn vàn nhớ nhung
Gió sông, gió núi, gió rừng
Anh niệm thần chú thì ngừng lại đây
Gió Nam Bắc, gió Đông Tây
Hãy hầu công chúa thâu ngày, thâu đêm
Em ơi công chúa là em
Anh là quan trạng đi xem hoa về
Trên gò có vẩy tê tê
Đôi bên ước thề duyên hãy tròn duyên
Quạt này trạng để làm tin
Đêm ngày khép mở tình duyên với nàng...

Cánh Buồm Nâu

Hôm nay dưới bến xuôi đò

Thương nhau qua cửa tò vò nhìn nhau

Anh đi đây, anh về đâu?

Cánh buồm nâu, cánh buồm nâu, cánh buồm...

Cầu Nguyễn

Nàng hãy vui đi, dẫu một ngày
Dẫu phần ba phút, góc tư giây
Dẫu trong thoáng mắt nhìn như chớp
Cũng đủ cho nàng quên đắng cay

Nàng đừng nên tưởng tôi không biết
Những nỗi yêu thương, những oán sầu,
Tràn ngập những đêm đầy nước mắt
Những ngày đầy hận của nàng đâu?

Không, không, tôi biết, nhưng nàng hỏi!
Tôi biết làm sao giữa lúc này?
Giữa lúc nắng không tươi đẹp nữa
Hoa không buồn thắm bướm không bay

Giữa lúc tâm hồn trong sáng ấy
Đường mờ như thủy mảnh gương phai
Ngây thơ hấp hối trong nhan sắc
Đợi hắt hơi thừa một sớm mai

Khuyên một lời ư? nhưng biết đâu
Lời khuyên không chạm đến tim đau
Tim đau sẽ vọt ngàn tia máu
Đọng lại muôn ngày vết hận sâu ...

Song tôi phải nói khi oan khổ
Đã hiện hình lên ám ảnh nàng
Ai nữ quay đi không cứu vớt
Bầy người tri kỷ đắm đờ ngang

Nàng sống sao cho khỏi yếu hèn
Khóc là ủy mị, chết là điên
Gây cho hoàn cảnh thêm tươi đẹp
Lọc mãi cho hồn trong sáng lên

Nàng nên gìn giữ lấy dung nhan
Chớ tắt khi chưa đến độ tàn
Chớ hết khi còn và phải mãi
Ngược dòng tàn phá của thời gian.

Và nên thương lấy đứa con thơ
Săn sóc ai người những sớm trưa

Cầu Nguyên

Mùa nắng ai người may áo mỏng

Ai người đắp ủ những đêm mưa?

Những câu nhạt nhẽo tầm thường ấy

Tôi viết ra đây để tặng nàng

Mong sẽ vì tôi nàng bớt khổ

Giơ tay cười đón ánh Xuân sang

Cây Bàng Cuối Thu

Thu đi trên những cành bàng
Chỉ còn hai chiếc lá vàng mà thôi.
Hôm qua đã rụng một rồi
Lá theo gió cuốn ra ngoài sơn thôn
Hôm nay lá thấy tôi buồn
Lìa cành theo gió lá lượn qua song.
Hai tay ôm lá vào lòng
Than ôi chiếc lá cuối cùng là đây!
Quạnh hiu như tâm thân này
Lại âm thầm sống những ngày gió mưa...

Chân Quê

Hôm qua em đi tỉnh về
Đợi em ở mãi con đê đầu làng
Khăn nhung quần lĩnh rộn ràng
Áo cài khuy bấm, em làm khổ tôi!

Nào đâu cái yếm lụa sồi?
Cái dây lưng đũi nhuộm hồi sang xuân?
Nào đâu cái áo tứ thân?
Cái khăn mỏ quạ, cái quần nái đen?

Nói ra sợ mất lòng em
Van em, em hãy giữ nguyên quê mùa
Như hôm em đi lễ chùa
Cứ ăn mặc thế cho vừa lòng anh

Hoa chanh nở giữa vườn chanh
Thầy u mình với chúng mình chân quê
Hôm qua em đi tỉnh về
Hương đồng gió nội bay đi ít nhiều.

Chân Quê

1936

Chờ Mong

Chờ mong như suốt đêm qua,
Chàng ơi! một tháng là ba mươi ngày...
Bàn lằn lá rụng rồi đây,
Tơ đàn rã rọi cho tay lỗi đàn.
Tiếng đâu rào rạt rộn ràng?
- Ngựa ai ai cười trên ngàn lá khô.
Tiếng đâu xao động lô xô?
- Xe ai ai đẩy ngang bờ giâu xanh.
Buồng hương bóng bóng mình mình,
Gió hiu hiu hắt qua màn幔 hoa.
Người về chỉ những người ta,
Gió mơ hồ nhắc người ta quên về.
Nay rồi mai lại ngày kia,
Nhớ mong chờ đợi đến khi...? hỡi chàng!

Chờ Nhau

*Láng giềng đã đổ đèn đầu
Chờ em ăn đập miếng giàu em sang
Đôi ta cùng ở một làng
Cùng chung một ngõ vôi vàng chi anh
Em nghe họ nói mong manh
Hình như họ biết chúng mình với nhau.
Ai làm cả gió đắt cau,
Mây hôm sương muối cho giàu đổ non.*

Chùa Hương Xa Lắm

*Chùa Hương xa lắm, em ơi!
Đò giang cách trở... chịu thôi cô mình!
Câu này anh nói thực tình.
Anh đi thì phải cho anh mượn tiền.*

*Chùa Hương ớ độ đường liền,
Anh xin điểm chỉ một nghìn ngón tay.
Để dành tâm áo mẹ may,
Để dành, em ạ! Đến ngày đôi ta.*

Chức Nữ Ngưu Lang

Sông Ngân nước chảy hững hồ
Ngưu Lang ngồi khóc bên bờ sông Ngân
Một n^{ăm} gặp được mấy lần!

Anh khổ vô ngàn Chức Nữ em ơi!

Đôi ta chẳng hợp lòng trời
Một dòng nước bạc ng^{àn} đôi chung tình
Chẳng cho liền cánh liền cành
Đày em trên ấy, đọa anh dưới này.

Lạc loài đôi lứa thơ ngây
Một n^{ăm} sông để một ngày gặp nhau.
Đôi ta có tội gì đâu
Cớ sao chim chẳng bắc cầu cho qua?

Có ch^{ằng} tội với Trời già
Chẳng qua là tội đôi ta chung tình.
Dây oan mình buộc lấy mình
Con sông bất bình chảy mãi về xuôi...

*Bao giờ Chức Nữ em ơi!
Cho giời nghỉ lại, cho giời quay đi!
Xuân xanh để lỗi một thì
Anh là bướm đại yêu gì được hoa!*

*Mệnh mang một dải Ngân hà
Tình sao không phụ mà ra phụ tình!
Con tầm là lụy ba sinh
Mà em là lụy của anh muôn đời*

*Em là con gái nhà trời
Còn anh con cái nhà người thường dân
Yêu em có vạn có ngàn
Nhưng cha chẳng chứng cho bàn tay không!*

*Anh chưa tên chiếm bảng rồng
Lấy đâu xe bóng ngựa hồng vinh qui?
Cưỡi em bằng tấm tình si
Đò không chở thí, lấy gì sang sông?*

*Tên em anh khắc bên lòng
Bụi hồng vương lấy má hồng thương anh!*

*Vì cha chẳng đoái duyên mình
Anh đành sống để chung tình với em!*

*Đêm qua mới thực là đêm
Chân cứng đá mềm, Chức Nữ em ơi!
Bờ sông bên ấy gieo thoi
Sao em chẳng dệt một lời thơ anh?*

*Tơ trời mấy sợi mong manh
Biết anh có dệt nên hình gì không?
Một bờ sông, hai bờ sông
Một lòng! Anh dám hai lòng ở đâu!
Bao giờ cho hợp duyên nhau
Anh bắc nghìn cầu, Chức Nữ em ơi!*

Chuông Ngọ

Lạy Chúa con xin Chúa một giờ
Mười hai giờ ngọ của tình xưa
Chúng con hai đứa Uyên và Bình
Thường hẹn hò nhau mỗi buổi trưa
Khi bóng cây xanh trước ngõ tròn
Là giờ hẳn sẽ nhớ thương con
Con nhìn ảnh Chúa rồi con khóc
Trăm thảm nghìn thương mắt mỗi mòn
Chuông ngọ, từng hồi chuông ngọ đổ
Từng hồi chuông ngọ đổ chơi vơi
Con nghe chuông đổ rồi con khóc
Cứu rồi linh hồn con Chúa ơi!
Cái hôm hẳn bước lên xe cưới
Khóc là người đi Chúa biết không?
Chúng con ngoại đạo hay ngoan đạo
Vẫn biết và tin có "Chúa lòng"!...

Chuông Ngộ

Lan Chi Viên Saigon 1943

Tập thơ Nguyễn Bình

Trang 34

Chú Kể Bà Anh

[Gửi Phạm Quang Hòa - Hưng Yên]

Xưa anh là kẻ nghiện sông hồ
Đây, đó, lan dài gót lãng du
Về chẳng có kỳ, đi chẳng hẹn
Như mây mùa thu, lá mùa thu.

Anh đến Hà Nội đêm hôm trước
Anh xa Hà Nội sáng hôm sau
Bạn bè nhớ tới anh, thường nhắc:
- "Không biết bây giờ hấn ở đâu"

Hấn đã lên rừng nghe vượn hót?
Hay vừa xuống biển ngắm giăng lên?
Ngựa quên gốc liễu, đò quên bến
Hấn nhớ thương chẳng tới mẹ hiền?

Bỗng sáng hôm nay có thiệp hồng
Có người cười vợ giữa mùa đông
Cô dâu chẳng biết là ai đó?

Chú rẻ là anh – Có lạ không!

*A ha! Thôi nhé, tự hôm nay
Bá hết lia rừng, mây hết bay
Sông bến lương duyên đồ cấm chặt
Ngựa hồ thôi hết gió heo may.*

*Mắt xanh không ngắm trời xanh nữa
Chí lớn thu vào hộp phấn son
Than củi trần gian mà luyện được
Một đời vợ đẹp với con khôn*

*Sông hồ giờ bắt đầu chân anh
Quân tử về coi việc nấu canh
Viết cuốn trường thiên ân ái đó
Anh quên chép chuyện "Bỏ gia đình"*

*Tôi chỉ xa anh một chuyến tàu
Nhưng là cách trở vạn sông sâu
Uống ba ly rượu, quay về Bắc
Gọi để mừng anh, để nhớ nhau*

Chú Rẻ Là Anh

*Song nhớ bao nhiêu lại ngậm ngùi
Sông hồ còn sót lại mình tôi
- Hai tay người đẹp trông mềm quá
Tôi có ngờ đâu khóa được người ...*

(Sài Gòn 18-11-43)

Chuyện Cổ Tích

Em ạ! Ngày xưa vua nước Bướm
Kén nhân tài, mở Diệp lang khoa.
Vua không lấy trạng, vua thề thề
Con bướm vàng tuyền đậu Thám hoa.

Vua liền gọi gả con gái yêu
Nàng đẹp như em, chả nói điều!
Vua nuông hai vợ chồng quan Thám
Cho nhón xem hoa sớm lại chiều.

Một hôm hai vợ chồng quan Thám
Mê mãi xem hoa lạc chốn về
Vợ khóc: “Mình ơi em hãi lắm!”
Trời chiều lạc lối tới vườn lê.

Vườn đầy hoa trắng như em ấy
Bỗng một bà Tiên hiển hiện ra
Sao mà đẹp thế? Tiên mà lại!
Nữ Chúa Vườn Lê đi xem hoa.

*Bà thấy vợ chồng con Bướm đại
Sút sùi ngồi khóc dưới hoa lê
Đến bên âu yếm bà thương hại:
“Ừ hẳn hai con lạc chốn về!”*

*Đây về nước Bướm đường thì xa
Về tạm nhà ta ở với ta
Có đủ chăn êm, cùng gối ấm
Có nhiều bánh ngọt ướp hương hoa”.*

*Đêm ấy chăn êm cùng gối êm
Vợ chồng ăn bánh với bà Tiên
Ăn xong thoát chốc liền thay lột
Chồng hoá thành anh, vợ hoá em.*

Chuyến Tàu Đêm

Gió lạnh nghe chừng đêm thấy sâu,
Mà chần với gôi mộng về đâu?
Qua sang một chuyến tàu đêm chạy,
Một chuyến tàu đêm chạy rất mau.

Những ánh đèn pha tựa nắng tà,
Toa này toa khác nối liền toa...
Chập chờn như một con dơi lớn,
Như một oan hồn hiển hiện ra.

Tàu chạy hình như để chở buồn,
Chở người đi kẻ nhớ về thương;
Nâng bao nhiêu gót chân xinh đẹp,
Tàu chạy đêm nay có lạc đường?

Tiếng máy vang như tiếng sấm rền,
Chuyến tàu này biết có ai quen?
Biết đâu chả có vài tên bạn
Ở một nơi nào vội vã lên?

Chuyến Tàu Đêm

*Lững thững tàu đi mất nửa rồi,
Sao không dừng lại ở ga tôi,
Bấy mười lăm phút cho tôi gửi,
Chút ít xuân xanh trả lại trời?*

*Mà mãi đêm nay mới nhớ ra:
Đời mình chẳng khác chuyến tàu qua.
Những từ ga lớn, từ ga nhỏ,
Đời chẳng làm cho lầy một ga.*

*Tàu biết bây giờ chạy tới đâu?
Đêm sâu hoàn trả lại đêm sâu.
Bỏ đây một chiếc tàu kiếng đỏ;
Chở một toa tim nặng oán sầu .*

Cô Hái Mơ

Thơ thần rừng chiều một khách thơ,
Say nhìn xa rặng núi xanh lơ,
Khí trời lạnh lẽ và trong trẻo,
Thấp thoáng rừng mơ cô hái mơ.

Hỡi cô con gái hái mơ già!
Cô chữa về ư? Đường thì xa
Mà ánh trời hôm dần một tắt
Hay cô ở lại về cùng ta?

Nhà ta ở dưới gốc cây dương
Cách động Hương Sơn nửa dặm đường
Có suối nước trong tuôn róc rách.
Có hoa bên suối ngát đưa hương.

Cô hái mơ ơi!
Chẳng trả lời nhau lấy một lời.
Cứ lặng rồi đi, rồi khuất bóng.
Rừng mơ hiu hắt lá mơ rơi.

Cô Hàng Xóm

Nhà nàng ở cạnh nhà tôi,
Cách nhau cái đậu mùng toi xanh rờn
Hai người sống giữa cô đơn,
Nàng như cũng có nỗi buồn giống tôi.
Giá đừng có đậu mùng toi,
Thế nào tôi cũng sang chơi thăm nàng.

Tôi chiêm bao rất nhẹ nhàng...
Có con bướm trắng thường sang bên này.
Bướm ơi! Bướm hãy vào đây!
Cho tôi hỏi nhỏ câu này chút thôi...
Tại sao không thấy nàng cười,
Khi hong tơ ướt ra ngoài mái hiên.
Mắt nàng đăm đăm trông lên...

Con bướm bướm trắng về bên ấy rồi!
Bỗng dưng tôi thấy bồi hồi,
Tôi buồn tự hỏi: "Hay tôi yêu nàng?"
- Không, từ ân ái lỡ làng,

Tình tôi thân lạnh tro tàn làm sao?

Tơ hồng nàng chả cắt vào,

Con bướm bướm trắng hôm nào cũng sang.

Mấy hôm nay chẳng thấy nàng,

Giá tôi cũng có tơ vàng mà hong.

Cái gì như thế nhớ mong?

Nhớ nàng? Không! Quyết là không nhớ nàng!

Vâng, từ ân ái lỗ làng,

Lòng tôi riêng nhớ bạn vàng ngày xưa.

Tầm tầm trời cứ đổ mưa,

Hết hôm nay nữa là vừa bốn hôm.

Cô đơn buồn lại thêm buồn,

Tạnh mưa bướm bướm biết còn sang chơi?

Hôm nay mưa đã tạnh rồi!

Tơ không hồng nữa, bướm lười không sang.

Bên hiên vẫn vắng bóng nàng,

Rung rung... tôi gục xuống bàn rung rung...

Nhớ con bướm trắng lạ lùng!

Nhớ tơ vàng nữa, nhưng không nhớ nàng.

Hỡi ơi! Bướm trắng tơ vàng!

Mau về mà chịu tang nàng đi thôi!

Đêm qua nàng đã chết rồi,

Nghẹn ngào tôi khóc... Quả tôi yêu nàng.

Hồn trinh còn ở trần gian?

Nhập vào bướm trắng mà sang bên này

Cô Lái Đò

*Xuân đã đem mong nhớ trở về
Lòng cô gái ở bên sông kia
Cô hồi tưởng lại ba xuân trước
Trên bến cùng ai đã nặng thề
Nhưng rồi người khách tình quân ấy
Đi biệt không về với núi sông
Đã mấy lần sông trôi, trôi mãi
Mấy lần cô lái mỗi mòn trông
Xuân này đến nữa đã ba xuân,
Đóm lửa tình duyên tắt ngòi dần
Chẳng lẽ ôm lòng chờ đợi mãi
Cô đành lỗi ước với tình quân.*

*Bỏ thuyền, bỏ lái, bỏ dòng sông,
Cô lái đò kia đi lấy chồng.
Vẳng bóng cô em từ dạo ấy,
Để buồn cho những khách sang sông.*

Cuối Tháng Ba

Chưa hè trời đã nắng chang chang,
Tu hú vừa kêu, vại đã vàng.

Hoa gạo tàn đi cho sắc đỏ
Nhập vào sắc đỏ của hoa xoan.

Mặt hồ vua đúc khôi tiền sen,
Bươm bươm đông như đám rước đèn.

Ở bãi cỏ non má lộng gió,
Bắt đầu có những cánh diều lên .

Khóa hội chùa Hương đã đông rồi,
Hội đền Hùng nữa, đám thôn tôi.

Thôn tôi vào đám hai ngày chẵn,
Chỉ có chèo không, nhưng cũng vui.

Mọi làng đặt mã lễ kỳ yên,
Mũ với hình nhân, ngựa với thuyền.

Cho khỏi bà Nàng đi rắc đậu,
Quan Ôn bắt lính khổ dân hiền.

Cuối Tháng Ba

*Đường lên chợ tỉnh, xa tăm tắp ...
Nắng mới ôi chao, cát bụi mù.
Các chị trong làng đi bán lụa,
Giắt đầu từng nắm lá hương nhu.*

*Tất cả mùa xuân rộn rã đi
Xa xôi người có nhớ thương gì?
Sông xưa chảy mãi làm đôi ngả,
Ta biết xuân nhau có một thì!*

Đàn Tôi

Đàn tôi đứt hết dây rồi
Không người nối hộ, không người thay cho
Rì rào những buổi gieo mưa
Lòng đơn ngổ tiếng quay tơ đăm đăm

Có cô lối xóm hàng n^hm
Trồng dâu tốt lá, ch^hn tầm ươm tơ
N^hm nay biết đến bao giờ
Dâu cô tới lứa, tầm cô chín vàng?
Tơ cô óng chuốt mịn màng
Sang xin một ít cho đàn có dây

Đêm Cuối Cùng

Hội làng mở giữa mùa thu,
Trời cao gió cả trăng như ban ngày.

Hội làng còn một đêm nay,
Gặp em còn một lần này nữa thôi.
Phường chèo đống Nhị độ Mai,
Sao em lại đứng với người đi xem?
Mấy lần tôi muốn gọi em,
Lớp Mai Sinh tiễn Hạnh Nguyên sang Hồ.

Tình tôi mở giữa mùa thu,
Tình em lặng lặng kín như buồng tằm.

1936

Đêm Sao Sáng

Đêm hiện dần lên những chòm sao
Lòng trời đương thấp bỗng nhiên cao
Sông Ngân đã tỏ đôi bờ lạnh
Ai biết cầu Ô ở chỗ nào
Tìm mũ Thần Nông chẳng thấy đâu
Thấy con Vịt lội giữa dòng sâu
Sao Hôm như mắt em ngày ấy
Rớm lệ nhìn tôi bước xuống tàu
Chòm sao Bắc Đẩu sáng tinh khôi
Lộng lẫy uy nghi một góc trời
Em ở bên kia bờ vĩ tuyến
Nhìn sao thao thức mấy năm rồi
Sao đặc trời cao sáng suốt đêm
Sao đêm chung sáng chẳng chung miền
Trời còn có bữa sao quên mọc
Tôi chẳng đêm nào chẳng nhớ em.

Đi Bước Nữa

Xê lại gần đây, xích lại gần đây!
Lại đây cho mẹ nhủ câu này:
Mẹ không muốn thế nhưng mà nghĩ
Bấy lâu mẹ đã nhiều đắng cay.

Kể con cũng lớn khôn rồi,
Chín suối cha con hản ngậm cười.
Mẹ muốn bước thêm bước nữa,
Còn đàn em nhỏ cậy con nuôi.

Con ơi! mẹ khóc suốt đêm kia,
Khóc suốt đêm qua nữa, chỉ vì...
Con mẹ có còn thương mẹ đại
Thì con gái mẹ nhận lời đi!

Mẹ cũng không mong sướng lây mình,
Nhưng mà số phận bắt điều linh.
Vả chẳng thiên hạ nào riêng mẹ,
Gái góa qua đò uống tiết trinh.

Đi Bước Nửa

*Mai một... con ơi! mẹ lấy chồng,
Chúng con coi mẹ có như không.
Khuya rồi đây nhỉ! con đi ngủ,
Gió bắc đêm nay lạnh ngập phòng.*

Điều Vui

Một buổi giờ đi đưa đám tang
Có người về ở Mọc hoa trang
Người là một gã thi nhân đó
Tha thân đi chôn những mộng vàng

Đêm nay ngồi khóc trong trăng lạnh
Trăng đắm chìm đi gió thổi dài
Tôi nhớ đến người, ôi! điều vui
Ở lâu hoa ấy, trong rừng mai

Bầu hoa từ ngày xưa tới nay
Ai biết hồn tôi đắm ở đây
Có những buổi chiều sương đổ xuống
Lá vàng đổ xuống như mưa bay

Tôi tưởng rồi tôi quên được người
Nhưng mà nản lắm, Tú Uyên ơi!
Tôi vào sâu quá và xa quá!
Đường lứt sương mờ, lứt lá rơi...

Điều Ười

*Nghĩ đến mai kia rồi một buổi
Có ai đâu đó mỗi manh nàng
Ngoài trời có tiếng con chim lạ
Lệ nền thi nhau rỏ trắng bàn!*

Đóa Hoa Hồng

Thưa đây, một đóa hoa hồng
Và đây một án hương lòng hoang vu
Đầu bù trở lại kinh đô
Tơ vương chín mối sầu cho một lòng

Tình tôi như đóa hoa hồng
Ở mương oan trái trong lòng tịch liêu
Kinh đô cát bụi bay nhiều
Tìm đâu thấy được người yêu hoa hồng?

Đôi Khuyên Bạc

*Làng bên vào đám tôi nay chèo
Nàng thấy bà đi, tắt tuổi theo.
Tầm tơ kéo được đôi khuyên bạc
Giấu giếm nay nàng mới dám đeo...*

*Nàng đẹp mà nàng lại có duyên
Trai thôn thàm liếc, liếc thàm khen.
Thấy họ nhìn mình, nàng quá thẹn
Niu bà về để... tháo đôi khuyên.*

Dối Lòng

Xé bao nhiêu lụa rồi
Em không cười một miệng
Đốt bao nhiêu lửa rồi
Em không lên một tiếng
Lòng anh như lụa đây
Tình anh như lửa đây
Bao Tự ngày xưa em
Nàng dễ chiều biết mấy
Trên đường môi nhỏ nhỏ
Trên màu môi hồng hồng
Cái gì anh đã thấy
Hình như là mùa đông
Hương lâu hoa lan lan
Cửa lâu hoa vãn đóng
Có khác gì môi em
Cơ hồ anh tuyệt vọng

Dối Lòng

*Có khác gì lòng em
Cửa lầu hoa vẫn đóng
Nghe hồn anh chìm chìm
Nghe buồn anh rộng rộng*

*Một toán quân khát nước
Đương đi tìm rừng mơ
Sao em không bắt chước
Nói dối như người xưa*

*Anh dối lòng anh mãi
Rằng đây là rừng mơ
Anh dối lòng anh mãi
Rằng em là Nàng Thơ
Anh dối lòng anh mãi
"Em sắp cười bây giờ"*

Dòng Dư Lệ

*Cho tôi ép nốt dòng dư lệ
Rỏ xuống thành thơ khóc chút duyên*

J.J.K.H

Gió đưa xác lá về đường

Thu sang nhuộm cả sầu thương một trời

Sầu thương nhuộm lầy hồn tôi,

Đêm qua ngòi đọt thơ người xa x[□]m.

Một ngàn n[□]m, một vạn n[□]m,

Con tầm vẫn khiếp con tầm vương to.

Tặng người gọi một dòng thơ

Hay là dòng nước mắt thừa đêm qua?

Đường về Thanh Hoá bao xa

Bao giờ ra nhớ rủ ta với, Chàng!

Bảo rằng quan chẳng cho sang

Ai đời quan cầm đồ ngang bao giờ!

Vườn Thanh qua đây n[□]m xưa

Trọ nhờ đêm ấy trời mưa tối trời
Quanh lò sưởi ấm, bên tôi,
Bên người lão bộc đương ngồi quay tơ
Tuổi nàng n^hm ấy còn thơ

Còn bao hứa hẹn đợi chờ một mai.
(Rồi đây bao gió bụi đời,
Tôi quên sao được con người vườn Thanh)
Lạnh lùng canh lại sang canh,

Lòng tôi thao thức với tình băng quơ.
Bởi sinh lạc kiếp giang hồ,
Dám đâu toan tính xe tơ giữa đường.
Thu sang rồi lại thu sang

Cúc bao lần nở, lá vàng bao rơi?
Bao nhiêu vật đổi sao dời?
Đường bao dặm thẳm! Hỡi người bốn phương!
Trọ bao nhiêu quán bên đường,
Nhưng không lần nữa qua vườn Thanh xưa.
Cô nàng n^hm ấy quay tơ.

(Tôi quên sao được!) Hẳn chưa lấy chồng.

Một hôm lòng lại như lòng:

Nơi đây giáp với cánh đồng vườn Thanh.

Rồi tôi len lén một mình,

Ra đi với một tâm tình hay hay.

Đường mòn tràn ngập bông may,

Gió heo báo trước một ngày thu sang.

Dừng chân trước cửa nhà nàng.

Thấy hoa vàng với bướm vàng hôn nhau.

Tim nàng chẳng thấy nàng đâu.

Lá rơi lá tả bên lầu như mưa...

Chợt người lão bộc n^hm xưa,

Từ đâu mang mảnh quồng tơ lại nhà

Một hai xin phép ông già,

Tro nhờ đêm ấy, nữa là hai đêm.

Ông già nể khách người quen.

Ngâm ngùi kể lại một thiên "hận tình"

Rồi ông kết: (giọng bất bình)

"Trời cay nghiệt thế cho đành! Thưa ông.

Cô tôi nhạt cả môi hồng,

Cô tôi chết cả tâm lòng ngây thơ.

Đâu còn sống lại trong mơ,

Đâu còn sống lại bên bờ sông yêu?

Buồng the sầu sớm thương chiều.

Khóc thầm biết có bao nhiêu lệ rồi.

Tơ duyên đến thế là thôi!

Thế là uống cả một đời tài hoa.

Đêm đêm bên cạnh chồng già,

Và bên cạnh bóng người xa hiện về..."

Rùng mình tôi lại gạt đi:

"Già ơi! Thảm lắm! Kể chi dài dòng?"

Cháu từ mắc số long đong,

Yêu đương chìm tận đáy lòng đã lâu.

Đau thương qua mấy nhịp cầu,

Cạn dòng nước mắt còn đâu khóc người!

"Dối già một chút mà thôi,
Nghe lời già kể cháu mười đêm luôn
Chợt thương, chợt khóc, chợt buồn,
Cháu như một kẻ mất hồn, già ơi!"
Truyện xưa hồ lãng quên rồi,
Bỗng đâu xem được thơ người vườn Thanh.
Bao nhiêu oan khổ vì tình,
Có sao giống hết chuyện mình gặp xưa?
Phải chăng? Mình có nên ngờ,
Rằng người nọ ngoài bây giờ là đây?"

Đường Rừng Chiều

*Lữ hành bắt gặp quán cơm,
Bầy ong bắt gặp mùi thơm hoa rừng.
Đèo cao con suối ngập ngừng,
Nắng thoai thoải nắng chiều lưng lửng chiều.
Trăng non như một cảnh diều,
Trẻ con phất dãi thả liều trên mây.
Chim nào kêu mỗi ngàn cây,
Ngấn ngọc đôi chiếc ngựa gầy dong xe.
Đôi sim đan díu nương chè,
Trắng phau khói núi, xanh lè áo ai...*

Thái Nguyên 1938

Em Với Anh

Lòng em như quán bán hàng
Dừng chân cho khách qua đường mà thôi.
Lòng anh như mảng bè trôi
Chỉ về một bến chỉ xuôi một chiều.

Lòng anh như biển sóng cồn
Chứa muôn con nước nghìn con sông dài
Lòng em như thể lá khoai
Đổ bao nhiêu nước ra ngoài bấy nhiêu
Lòng anh như hoa hương dương
Trăm nghìn đổ lại một phương mặt trời.
Lòng em như cái con thoi
Thay bao nhiêu suốt mà thoi vẫn lành!

Gái Xuân

*Em như cô gái hãỵ còn xuân,
Trong trắng thân chưa lấm bụi trần,
Xuân đến, hoa mơ, hoa mạn nở.
Gái xuân giữ lụa trên sông Vân.*

*Lòng xuân lơ đãng, má xuân hồng.
Cô gái xuân mơ chuyện vợ chồng,
Đôi tám xuân đi trên mái tóc.
Đêm xuân cô ngủ có buồn không?*

Shen

*Cô nhân tình bé của tôi ơi
Tôi muốn môi cô chỉ mỉm cười
Những lúc có tôi và mắt chỉ
Nhìn tôi những lúc tôi xa xôi.*

*Tôi muốn cô đừng nghĩ đến ai
Đừng hôn dù thấy cánh hoa tươi
Đừng ôm gôi chiếc đệm nay ngủ
Đừng tắm chiều nay biển lắm người*

*Tôi muốn mùi thơm của nước hoa
Mà cô thường xức chẳng bay xa
Chẳng làm ngay ngất người qua lại
Dẫu chỉ qua đường khách lại qua.*

*Tôi muốn những đêm đông giá lạnh
Chiêm bao đừng lẫn quần bên cô
Bằng không tôi muốn cô đừng gặp
Một trẻ trai nào trong giấc mơ.*

Ghen

*Tôi muốn làn hơi cô thở nhẹ
Đừng làm ẩm áo khách chưa quen.
Chân cô in vết trên đường bụi
Chẳng bước chân nào được dẫm lên.*

*Nghĩa là ghen quá đày mà thôi
Thế nghĩa là yêu quá mất rồi
Và nghĩa là cô là tất cả
Cô là tất cả của riêng tôi.*

Giả Cách

Mới gặp là tôi yêu cô ngay,
Để mà thao thức suốt đêm nay,
Để mà thao thức qua đêm khác,
Và để xem chừng, để đắm say.

Xin phép cho mình được gọi em
(Gọi thầm như thế để cho quen)
"-Em, em! Em bé! Em tôi ạ!
Yêu lắm, yêu nhiều, yêu đến ghen!"
Cô ạ, lòng tôi đã tử thương
Tội nhiều bị biếm khỏi biên cương,
Xứ xuân, thời mộng, cho nên phải
Giả cách yêu cô để đỡ buồn!

Giấc Mơ Anh Lái Đò

Năm xưa chở chiếc thuyền này
Cho cô sang bãi trước đay chiều chiều
Để tôi mơ mãi, mơ nhiều:

"Trước đay se võng nhuộm điều ta đi
Tưng bừng vua mở khoa thi,
Tôi đỗ quan trạng vinh quy về làng
Võng anh đi trước võng nàng
Cả hai chiếc võng cùng sang một đò."

Đồn rằng đám cưới cô to
Nhà trai thuê chín chiếc đò đón dâu
Nhà gái ăn chín nghìn cau
Tiền cheo, tiền cưới chừng đâu chín nghìn...

Lang thang tôi dạm bán thuyền
Có người trả chín quan tiền, lại thôi!

Buông sào cho nước sông trôi
Bãi đay thấp thoáng, tôi ngồi tôi mơ
Có người con gái đang tơ

Giác Mơ Anh Lái Đò

*Vẫy tay ý muốn sang nhờ bãi đay
Sao cô không gọi sáng ngày
Giờ thuyền tôi đã chở đầy thuyền mơ
Con sông nó có hai bờ
Tôi chưa đỗ trạng, thôi cô lại nhà.*

Giác Mơ

Bồng dung đúc được nhà vàng
Sắm xe tứ mã rước nàng ou quy
Vợ hiền cử án tề my
Nửa năm đèn sách đi thi đỗ đầu
Ý không cho cưới nàng hầu
Nửa đêm vợ khóc hoen màu mắt xanh
Quan to nhất phẩm triều đình
Lầu cao, cửa cuốn buồng màn có hoa
Đêm đêm gỏi cánh tay ngà
Nồi kê chưa chín... canh gà đã sôi.
Cánh tay ngọc biến đâu rồi?
Gỏi chần còn giữ nguyên mùi phần hương.

Giới Giới

Sum họp đôi ta chốc bấy lâu
Tình tôi với mẹ tưởng cùng nhau
Trăm năm đầu bạc duyên còn thắm,
Tôi có ngờ đâu đến thế đâu!

Liệu tôi không sống đến ngày mai
Mẹ có thương tôi lấy một vài,
Ở lại nuôi con khôn lớn đã
Ôm cầm tôi dám tiếc thuyền ai..

Mẹ còn trẻ lắm, mới hai mươi,
Ở vậy sao cho trót một đời?
Tang tóc ba năm cho phải phép
Miễn sao thiên hạ khỏi chê cười.

Để con ở lại, chọn ai người
Phải lựa vừa đôi mẹ sánh đôi.
Con mẹ, con tôi tôi chả muốn
Vào làm con cái của nhà ai.

Cũng chẳng hay gì gái chính chuyên,
Mợ đừng thề thề, ngộ tôi thiêng...
Bẻ loi khôn giữ điều khôn dại,
Khôn dại chờ khi lập vản thiên.

Mợ để tôi đi, mợ nín đi!
Còn sao được nữa khóc mà chi!
Bao nhiêu đau khổ, ngần này tuổi
Chết cũng không non yếu nổi gì!

Con nó đâu rồi, bẻ lại đây
Cho tôi nhìn nó một vài giây
Trước khi nhắm mắt tôi thừa biết
Đời nó sau này hẳn đắng cay...

Giòng Dư Lệ

Tặng T.T.Kh.

Cho tôi ép nốt giòng dư lệ
Rỏ xuống thành thơ khóc chút duyên.
T.T.Kh.

Gió đưa xác lá về đường,
Thu sang nhuộm cả sầu thương một trời.
Sầu thương quyện lấy hồn tôi,
Đêm qua ngồi đọc thơ người xa xăm.
Một ngàn năm, một vạn năm,
Con tim vẫn kiếp con tim vương tơ.
Tặng người gọi một giòng thơ,
Hay là giòng nước mắt thừa đêm qua.
Đường về Thanh Hóa bao xa,
Bao giờ ra nhớ rủ ta với, chàng!
Bảo rằng quan chẳng cho sang,
Ai đời quan cầm đờ ngang bao giờ!

Vườn Thanh qua đây năm xưa,
Trọ nhờ đêm ấy giờ mưa tối giờ.
Quanh lò sưởi ấm, bên tôi,
Bên người lão bộc đương ngồi quay tơ.
Tuổi nàng năm ấy còn thơ,
Còn bao hứa hẹn đợi chờ một mai.
(Rồi đây bao gió bụi đời,
Tôi quên sao được con người vườn Thanh).
Bạnh lòng canh lại sang canh,
Lòng tôi thao thức với tình bang quốc.
Bởi sinh làm kiếp giang hồ,
Dám đâu toan tính se tơ giữa đàng.
Thu sang, rồi lại thu sang,
Cúc bao lần nở, lá vàng bao rơi?
Bao nhiêu vật đổi sao dời?
Đường bao dặm thăm? hỏi người bốn phương?
Trọ bao nhiêu quán bên đường,
Nhưng không lần nữa qua vườn Thanh xưa.
Cô nàng đêm ấy quay tơ.

Tôi quên sao được hẳn chưa lấy chồng.

Một hôm lòng lại như lòng:

Nơi đây giáp với cánh đồng vườn Thanh.

Rồi tôi len lén một mình,

Ra đi với một tâm tình hay hay.

Đường mòn tràn ngập bông may,

Gió heo báo trước một ngày thu sang.

Dừng chân trước cửa nhà nàng,

Thấy hoa vàng với bướm vàng hôn nhau.

Tìm nàng chẳng thấy nàng đâu,

Lá rơi lá tả trên đầu như mưa...

Chợt người lão bộc năm xưa,

Từ đâu mang mảnh quồng tơ lại nhà.

Một hai xin phép ông già,

Tro nhờ đêm ấy nữa là hai đêm.

Ông già nể khách người quen,

Ngâm ngùi kể lại một thiên "hận tình".

Rồi ông kết: (giọng bất bình)

"Trời cay nghiệt thế cho đành? Thưa ông.

Cô tôi nhạt cả môi hồng,
Cô tôi chết cả tâm lòng ngây thơ.
Đâu còn sống lại trong mơ,
Đâu còn sống lại bên bờ sông yêu?
Buồn the sầu sớm thương chiều,
Khóc thắm biết có bao nhiêu lệ rồi!
Tơ duyên đến thế là thôi,
Thế là uống cả một đời tài hoa.
Đêm đêm bên cạnh chồng già,
Và bên cạnh bóng người xa hiện về..."
Rùng mình, tôi vội gạt đi:
"Già ơi! Thảm lắm! Kể chi dài giòng.
Cháu từ mắc số long đong,
Yêu thương chìm tận đáy lòng đã lâu.
Đau thương qua mấy mươi cầu,
Cạn giòng nước mắt, còn đâu khóc người."
"Dối già một chút mà thôi,
Nghe lời già kể, cháu mười đêm luôn
Chợt thương, chợt khóc, chợt buồn,

Cháu như một kẻ mất hồn, già ơi!"

Chuyện xưa hồ lãng quên rồi,

Bỗng đâu xem được thơ người vườn Thanh.

Bao nhiêu oan khổ vì tình,

Cớ sao giống hệt chuyện mình gặp xưa?

Phải chăng. Mình có nên ngờ,

Rằng người năm cũ bây giờ là đây?

Giọt Nến Hồng

*Giọt nến hồng gieo xuống án thư,
Ngoài nhà tiếng khách mỗi dần thưa.
Đì Hai khẽ ghé tai em dặn:
"Như thế... từ nay... cháu nhớ chưa?"*

*Chiều ấy đì Hai đã trở về,
Mình em ở lại với buồng the.
Buồng the chặn chiếu nguyên mùi mới,
Đốt nến hồng lên lại tắt đi.*

.....

*Ái chà! Gió lạnh! Gớm mùa đông...!
Lặng yên níu áo đì Hai lại,
Ngủ sớm đêm nay có được không?*

Gửi Cố Nhân

*Mưa dầm gió bắc cố nhân ơi!
Áo rét nàng đan lỗ hện rồi
Sông lạnh khi nàng ra giũ lụa
Vết giùm trong nước lầy hồn tôi*

Gửi Cô Oanh

Cô em đang độ tuổi xuân tươi

Mái tóc đen kia buông quá dài

Mỗi độ cô cười hơi hé miệng

Mỉm cười vì chưa biết yêu ai

Nhưng có hay đâu có một chàng

Một chàng thi sĩ ưa mơ màng

Nghèo khổ ở trên gian gác vắng

Duy giàu được một tâm yêu đương

Vì miệng cười kia hóa ngẩn ngơ

Yêu cô đem cả tâm lòng thơ

Vì cô ca ngợi nhưng mơ mộng

Chỉ là mơ mộng, chỉ là mơ...

Rồi như sông Nhuệ lạnh lùng trôi

Cô lạnh lùng đi chẳng trả lời

Những tiếng lòng chàng tha thiết gọi

Ở trên gác vắng, lạnh lùng ơi!....

Hai Lòng

Lòng em như quán bán hàng,
Dừng chân cho khách qua đàng mà thôi
Lòng anh như mảng bè trôi,
Chỉ về một bến, chỉ xuôi một chiều
Lòng anh như biển sóng cồn
Chứa muôn con nước, ngàn con sông dài
Lòng em như cánh lá khoai
Đổ bao nhiêu nước ra ngoài bấy nhiêu
Lòng anh tựa hoa hướng dương,
Trăm nghìn đổ lại một phương mặt trời
Lòng em như cái con thoi,
Thay bao nhiêu suốt mà thoi vẫn lành.

Hái Mồng Tơi

Hoa lá quanh người lác đác rơi

Cuối vườn đeo giỏ hái mồng tơi

Mồng tơi ứa đỏ đôi tay nỡn

Cô bé nhìn tay nhí nhảnh cười

Cách vườn tiếng gọi khẽ đưa sang

Rẽ lá cô em tròn vôi vàng

Quên giỏ mồng tơi bên dậu vắng

Tôi đem nhật lấy gửi đưa nàng

Năm tháng ta vui chôn ngựa hồng

Cảnh xưa gò ngựa một chiều đông

Cây khô dậu đỏ mồng tơi héo

Cô bé nhà bên đã có chồng.

Hành Phương Nam

Hai ta lưu lạc phương Nam này
Đã mấy mùa qua én nhận bay
Xuân đến khắp trời hoa rượu nở
Riêng ta với người buồn vậy thay!
Lòng đắng xót chi muôn hớp rượu
Mà không uống cạn mà không say!
Lời thề buổi ấy cầu Tư Mã
Mà áo khinh cừ chưa ai may!
Người giam chi khí vòng cơm áo
Ta trôi thân vào lụy nước mây
Ai biết thương nhau từ buổi trước
Bây giờ gặp nhau trong phút giây
Nợ thế, trả chưa tròn một món
Sòng đời, thua đến trắng hai tay
Quê nhà xa lắc xa lơ đó
Ngoảnh lại tha hồ mây trắng bay
Tâm giao mấy kẻ thì phương Bắc

Ly tán vì cơn gió bụi này
Người ơi! Buồn lắm mà không khóc
Mà vẫn cười qua chén rượu đầy
Vẫn dám ăn tiêu cho đến hết
Ngày mai ra sao rồi sẽ hay
Ngày mai, có nghĩa gì đâu nhỉ?
Cốt nhất cười vui trọn tối nay
Rẫy ruộng châu ngọc, thù sơn phần
Mắt đỏ lên rồi, cứ chết ngay.

Hỡi ơi! Nhiếp Chính mà bặm mắt
Giữa chợ ai người khóc nhận thây?
Kinh Kha quán lạnh sầu nghiêng chén
Ai kẻ dâng vàng, ai biểu tay?
Mơ gì ắp Tiết thiêu vẫn tự
Giày cỏ, gươm cùn, ta đi đây
Ta đi nhưng biết về đâu chứ?
Đã dấy phong yên khắp bốn trời
Thà cứ ở đây ngồi giữa chợ
Uống say mà gọi thế nhân ơi!

Thẻ nhân mắt trắng như ngân nhũ
Ta với nhà người cả tiếng cười
Dần chén hát cao đầu cỏ dại
Hát rằng phương Nam ta với người
Người ơi! Người ơi! Hề người ơi!
Người sang bên ấy sao mà lạnh
Nhịp trúc ta về lạnh mấy mươi!

Đa Kao 1943

Gửi Văn Viễn

oOo

Tư Mã Tương Như đời Hán, đàn giỏi, gảy khúc Tư Mã
phượng cầu, Trúc Văn Quân là người đẹp, nghe đàn, sau
hai người lấy nhau.

Kinh Kha qua sông vào đất giặc. Bài thơ viết về Kinh
Kha có câu:

Tráng sĩ một đi không trở về.

Phùng Hoan, thực khách của Mạnh Thường Quân lãnh
nhiệm vụ đi đòi nợ, khi đến áp Tiết gọi các con nợ lại và

tuyên bố đốt hết văn tự nợ. Sau
về nói với Mạnh Thường Quân là tiền nợ ấy đã lấy mua
"Đức" hết rồi.

Sau Mạnh Thường Quân bị vua Tề phê, khi qua ập Tiết
thì toàn dân ra đón linh đình, nhờ thế vua Tề thu dụng
lại.

Hà Nội 36 Phố Phường

Hà nội ba mươi sáu phố phường,
Lòng chàng có để một tơ vương.
Chàng qua chiều ấy qua chiều khác,
Góp lại đường đi, vạ dẫm đường.

Nhà ấy hình như có mặt trời,
Có rừng có suối có hoa tươi;
Bao nhiêu chim lạ, bao nhiêu bướm?
Không! Có gì đâu, có một người.

Chân bước khoan khoan, lòng hỏi lòng:
--Có nên qua đây nữa hay không?
Không nên qua đây, nên qua đây,
Không: Nhớ làm sao! Qua mất công.

Có một chiều kia anh chàng si
Đến đầu phố ấy bỗng ngừng đi:
--Hai bên hàng phố hình như họ...
Đi mãi đi hoài có ích chi?

Đem bao hy vọng lúc ra đi,
Chuốc lây buồn thương lúc trở về.
Lòng mỗi lần đi lần bão táp,
Mỗi lần là một cuộc phân ly.

Chàng đau đớn lắm, môi cắn môi;
Răng cắn vào răng, lời nghẹn lời:
--Hờ hững làm sao! Mê đắm quá!
Trời ơi! Cứu vớt lấy tôi! Trời!

Chao ơi! Yêu có ông Trời cứu!
Yêu có ông Trời khóa được chân!
Chàng lại đi về qua phố ấy,
Mấy mươi lần nữa và vân vân...

Chàng đi mãi, đi đi mãi,
Đến một chiều kia, đến một chiều
Phố ấy đỏ bừng lên: Xác Pháo,
Yêu là như thế? Thế là yêu?

Hà Nội ba mươi sáu phố phường,
Lòng chàng đã dứt một tơ vương.

Hà Nội 36 Phố Phường

Chàng qua chiều ấy qua chiều khác...

Ô! Một người đi giữa đám tang.

Hà Nội Ba Mươi Sáu Phố Phường

Hà nội ba mươi sáu phố phường,
Lòng chàng có để một tơ vương.
Chàng qua chiều ấy qua chiều khác,
Góp lại đường đi: vạn dặm đường.

Nhà ấy hình như có mặt trời,
Có rừng có suối có hoa tươi,
Bao nhiêu chim lạ, bao nhiêu bướm,
Không, có gì đâu! Có một người.

Chân bước khoan khoan, lòng hỏi lòng:
-Có nên qua đây nữa hay không?
Không nên qua đây, nên qua đây?
Không, nhớ làm sao! qua, mất công.

Có một chiều kia anh chàng si
Đến đầu phố ấy bỗng ngừng đi,
-Hai bên hàng phố hình như họ...
Đi mãi đi hoài có nghĩa chi!

Đem bao hi vọng lúa ra đi,
Chuốc lầy buồn thương lúc trở về.
Lòng mỗi lần đi lần bão táp,
Mỗi lần là một cuộc phân li.

Chàng đau đớn lắm, môi cắn môi,
Rung cắn vào rung, lời nghẹn lời:
-Hờ hững làm sao! Mê đắm quá!
Trời ơi! Cứu vớt lầy tôi, trời!

Chao ơi! Yêu có ông trời cản!
Yêu có ông trời khoá được chân!
Chàng lại đi về qua phố ấy,
Mấy mươi lần nữa và vân vân.

Chàng đi đi mãi, đi đi mãi,
Đến một chiều kia, đến một chiều
Phố ấy đỏ bừng lên: xác pháo.
Yêu là như thế! Thế là yêu!

Hà Nội ba mươi sáu phố phường,
Lòng chàng đã dứt một tơ vương,

Hà Nội Ba Mười Sáu Phố Phường

*Chàng qua chiều ấy qua chiều khác,
- Có một người đi giữa đám tang*

Hết Bướm Vàng

Anh trồng cả thây hai vườn cải
Tháng chạp, hoa non nở cánh vàng.
Bướm lảng giềng đang khát nhụy
Mách cùng gió sớm, rủ rê sang.

Qua đậu tầm xuân, thấy bướm nhiều
Bướm vàng vàng quá, bướm yêu yêu,
Em sang bắt bướm vườn anh mãi
Quên cả làng Ngang động trống chèo.

Cách có một hôm em chẳng sang
Hôm nay rã đám ở làng Ngang
Hôm nay vườn cải, hoa tàn hết
Em hồi từ nay hết bướm vàng!

Năm sau vườn cải nở hoa vàng
Bướm lại sang mà em chẳng sang
Thui thui một mình anh bắt bướm
Trông trèo thưa thớt đám làng Ngang.

Hết Bướm Vàng

*Em đã sang ngang với một người
Anh còn trông cái nữa hay thôi?
Đêm qua mơ thấy hai con bướm
Khép cánh tình chung ở giữa trời*

Hoa Cỏ May

*Hồn anh như hoa cỏ may
Một chiều cả gió bám đầy áo em
Lời bàn*

Cách so sánh cũng thật lý thú, giữa một bên là hồn anh – trừu tượng, vô hình – và bên kia là hoa cỏ may đời thường, gần gũi. Phải chăng, chính cái vẻ đẹp dung dị, mộc mạc, cái đặc tính vô hại, dễ bám, khó rời mà hoa cỏ may rất có duyên với thơ ca.

Hoa Với Rượu

*Thầy rét u tôi bọc lại mền,
Cô hàng cất rượu ủ thêm men,
Mẹ cha mắt sớm còn em nhỏ,
Say cả tư mùa cho khách quen.*

*Em nhỏ là Nhi, bạn nhỏ tôi,
Suốt ngày hai đứa nhẩn nha chơi.
Chị Nhi bán rượu đôi chiều chợ,
Vẫn nhớ mua quà cho cả đôi.*

*Hai đứa thường nhân buổi vắng nhà,
Người ta bắt chước chị người ta!
Ra vườn nhặt những hoa cam rụng,
Về bỏ đầy nồi cất nước hoa.*

*Nước hoa tuy chẳng thơm là mấy,
Hai đứa bôi đầy cả tóc nhau.
Hí hửng bảo nhau: "Thơm đây chứ,
Nước hoa ngoài tỉnh thấm vào đâu!"*

*Một tối nhà Nhi có giỗ thầy,
Chị Nhi cho uống rượu cay cay,
Chùng đầu chén nhỏ làm hai đũa
Mặt đỏ lên rồi chệnh choáng say.*

*Hai đũa ôm nhau đánh giấc dài,
Bất đồ ngủ đến sáng ngày mai.
Chị Nhi cứ chế làm sao ấy,
Hai đũa nhìn nhau ngớ ngẩn cười.*

*Chị Nhi thường nói với u tôi:
"--Hai đũa, thưa bà, đến đẹp đôi!"
U tôi cười đáp ngay như thật:
"--Tôi có nàng dâu giúp đỡ rồi!"*

*Thưở ấy non sông thật thái bình,
Trai hiền bạn với gái đồng trinh.
Đời say men rượu thơm hoa rưng,
Tràn những thơ ngây, ngập cảm tình.*

*Ấy thế mà rồi cách biệt nhau,
Nhà Nhi không biết dọn đi đâu.*

*Mình tôi trời bắt làm thi sĩ,
Mẹ mắt khi chưa kịp bạc đầu.*

*Bỏ lại vườn cam, bỏ mái tranh,
Tôi đi đan diu với kính thành.*

*Hoa thơm mơ mãi vườn tiên giới,
Chuồn mãi men say rượu ái tình.*

*Rượu ái tình kia thành thuốc độc,
Vườn trần theo bướm phấn hương bay.*

*Đời tôi sa mạc, ôi sa mạc,
Hoa hết thơm rồi rượu hết say.*

*Trăm sầu nghìn tủi mình tôi chịu,
Ba bốn năm rồi năm sáu năm.*

*Khóc vụng mỗi lần tôi nhớ lại,
Mlen nồng gạo nếp nước hoa cam.*

*Xa lắm rồi Nhi! Luôn lắm rồi,
Bẽ bàng lắm lắm nữa Nhi ơi!
Từ ngày Nhi bỏ nơi làng cũ,
Mộng ngọt duyên lành cũng bỏ tôi.*

*Chắc ở nơi nào dưới mái tranh,
Chị em Nhi vẫn sơn yên lành.
Chị Nhi cất rượu cho Nhi bán,
Hồn vẫn trong và mộng vẫn trinh.*

*Ngày xưa con bé Nhi còn đẹp,
Huông nữa giờ Nhi đã đến thì.
Tháng tháng mười mười lăm buổi chợ,
Cho người thiên hạ phải say Nhi.*

*Xóm chị em Nhi ở mấy nhà?
Bến đò đông vắng? Chợ gần xa?
Nhà Nhi thuê có vườn không nhỉ?
Vườn có trồng cam có nở hoa?*

*Mơ tưởng vu vơ lòng đôi lòng,
Thực ra có phải thế này không.
Chị Nhi đã lấy chồng năm trước,
Nhi đến năm sau lại lấy chồng?*

Ước gì trên bước đường lưu lạc,

*Một buổi chiều nào lộng gió mưa,
Gõ cửa nhà ai xin ngủ trọ,
Giật mình tôi thấy tiếng Nhi thưa.*

*Ngồi bên lò rượu đêm hôm đó,
Nhi rót đưa tôi nước rượu đầu.
Nhắc lại ngày xưa mà thẹn lại,
Ngậm ngùi hai đứa uống chung nhau.*

*Tôi kể: "U tôi đã mất rồi,
Cửa nhà còn có một mình tôi..."
Nhi rằng: "Ngày trước u thường nói
Hai đứa mình trông đến đẹp đôi..."*

*"Chị em mới lấy chồng năm trước,
Chồng chị trồng cam ở mé sông.
Em ở mình đây nhà trồng trái,
Trăng vàng đầy ngõ gió mênh mông..."*

*Như truyện Tương Như và Trác Thị
Đưa nhau về ở đất Lâm Cùng **
Vườn xuân trắng xóa hoa cam rụng.*

Ta với em Nhi kết vợ chồng.

Rượu cất kỳ ngon men ủ khéo,

Say người thiên hạ lại say nhau.

Chiều chiều hai đứa sang thăm chị,

Chồng hái hoa cho vợ giắt đầu.

Chao ôi! Là mộng hay là thực?

Là thực hay là mộng bấy lâu?

Hai đứa sống bằng hoa với rượu,

Sống vào trời đất, sống cho nhau.

Nhưng mộng mà thôi, mộng mắt thôi,

Hoa thừa rượu ế, ấy tình tôi.

Xa rồi vườn cũ hoa cam rụng,

Gặp lại nhau chi muôn lăm rồi.

Huế 1941

***Chuyện đời Hán, Trung Hoa, kể lại rằng: Trác Thi (tức Trác Văn Quân) đẹp người, giỏi văn, vì góa chồng về ở với cha ở đất Lâm Cùng. Trương Như (tức Tư Mã*

Tương Như) có lần qua chơi đã gảy khúc "Phượng Cầu Hoàng" để quyền rũ, Văn Quân cảm tiếng đàn, bỏ nhà trống, theo Tương Như về thành đô. Sau hai người lại đưa nhau về mở quán ở Lâm Cùg.

Hôn Nhau Lần Cuối

Cầm tay, anh khẽ nói:

-- Khóc lóc mà làm chi?

Hôn nhau một lần cuối,

Em về đi, anh đi...

Rồi một hai ba năm

Danh thành anh trở lại

Với em, anh chẵn tầm

Với em, anh dẹt vải

Ta sẽ là vợ chồng

Sẽ yêu nhau mãi mãi

Sẽ se sợi chỉ hồng

Sẽ hát câu ân ái

Anh và em sẽ sống

Trong một mái nhà tranh

Lấy trúc thưa làm cổng

Lấy tơ liễu làm màn

Hôn Nhau Lần Cuối

*Nghe lời anh em hỡi!
Khóc lóc mà làm chi?
Hôn nhau một lần cuối,
Em về đi, anh đi...*

Khăn Hồng

(Gửi Chi)

Chi cho em chị chiếc khăn thêu,
Ý chị thương em khóc đã nhiều.

Khóc chị ngày xưa, giờ lại khóc,
Cho mình khi tắt một tình yêu...

Em nhớ mùa thu năm ngoái đây,
Em sang thăm chị ở hai ngày.

Vắng người em có thư cùng chị:
"Em đã yêu và đã đắm say!"

Đưa ảnh người yêu cho chị xem,
(Cả thư người ấy gửi cho em).
Chị cười: "Đáng sợ là đôi mắt,
Chưa khóc bao lần đến trắng đêm.

Em cứ yêu đi thực thủy chung,
Yêu đi rồi chị tặng khăn hồng.
Bao giờ ... vui nhỉ! Về ăn cưới,

Chắc chả như khi chị lấy chồng."

Em đi theo đuổi mãi tơ duyên,
Dò mãi lòng sông, sắm mãi thuyền.

Cho đến một hôm em mới nhớ:

"Lòng người..." Chị Trúc nhớ hay quên?

Người ta đi lấy cái giàu sang,
Rời cả keo sơn, bỏ đá vàng.
Mới nửa đời người, em đã khóc,
Hai lần hai truyện bước sang ngang.

Em đi mắt tích một mùa xuân,
Đi để chôn vùi hận ái ân.
Không hiểu nghe ai mà chị biết,
Em về, chị gửi một vuông khăn.

Em đã dùng khăn chị để lau
Bao nhiêu nước mắt của u sầu.
Em còn sợ nữa mùa thu tới,
Người ấy còn đan áo nữa đâu!

Khăn Hồng

Em vẫn nghe lời chị:... "thủy chung..."

Cho nên khăn chị vẫn phai hồng.

Đem thân về ở vườn dâu cũ,

Buồn cũng như khi chị lấy chồng.

Không Đề

1.

Hôm nay dưới bến xuôi đò
Thương nhau qua cửa tò vò nhìn nhau
Anh đi đây, anh về đâu?
Cánh buồm nâu, cánh buồm nâu, cánh buồm...

2.

Gió lạnh sương sa nặng hạt rồi
Thuyền ta đậu lại bến này thôi
Sáng mai xuôi ngược về đâu nhỉ?
Nào biết về đâu kẻ ngược xuôi?

3.

Xóm Tây bà lão lưng còng
Có hai cô gái lấy chồng cả hai
Gió thu thổi ngẩn than dài
Bà đem áo rét phơi ngoài cửa thưa

Lạy Trời Cầm Cửa Rừng Mai

Tháng mười nàng bỏ kh^on tang,
Giờ đi cánh cửa lâu trang mở rồi.
Tú Uyên! Nàng Tú Uyên ơi!
Nàng còn nhớ đến con người ấy đâu!

Bao nhiêu xứ bướm qua lâu,
Nàng toan gieo quả kim cầu cho ai?
Lạy trời cầm cửa rừng mai,
Để nàng đan áo lấy vài mùa đông.
Trong triều thi cử vừa xong,
Trạng nguyên tôi đỗ kiêu hồng tôi sang.
Quả kim cầu ở tay nàng
Làm sao lại ở giữa bàn tay tôi...

Lỡ Bước Sang Ngang

I

"Em ơi em ở lại nhà
Vườn dâu em đốn, mẹ già em thương
Mẹ già một nắng hai sương
Chị đi một bước trăm đường xót xa.
Cây em, em ở lại nhà
Vườn dâu em đốn, mẹ già em thương
Hôm nay xác pháo đầy đường
Ngày mai khói pháo còn vương khắp làng
Chuyến này chị bước sang ngang
Bà tan vỡ giấc mộng vàng từ nay.
Rượu hồng em uống cho say,
Vui cùng chị một vài giây cuối cùng.
(Rồi đây sóng gió ngang sông,
Đầy thuyền hận, chị lo không tới bờ)
Miếu thiêng vụng kén người thờ,
Nhà hương khói lạnh, chị nhờ cây em.

Đêm nay là trắng ba đêm,
Chị thương chị, kiếp con chim lìa đàn.
Một vai gánh vác giang san...
Một vai nữa gánh muôn vàn nhớ thương.
Mắt quàng, tóc rối tơ vương
Em còn cho chị lược gương làm gì!
Một lần này bước ra đi
Là không hẹn một lần về nữa đâu,
Cách mấy mươi con sông sâu,
Và trăm nghìn vạn nhịp cầu chênh vênh
Cũng là thôi... cũng là đành...
Sang ngang lỡ bước riêng mình chị sao?
Tuổi son nhạt thắm phai đào,
Đầy thuyền hận có biết bao nhiêu người!
Em đừng khóc nữa, em ơi!
Dẫu sao thì sự đã rồi nghe em!
Một đi bảy nổi ba chìm,
Trăm cay nghìn đắng, con tim héo dần
Dù em thương chị mười phần,

Cũng không ngăn nổi một lần chị đi."

Chị tôi nước mắt đầm đìa,

Chào hai họ để đi về nhà ai...

Mẹ trông theo, mẹ thở dài,

Dây pháo đỏ bỗng vang trời nổ ran.

Tôi ra đứng ở đầu làng

Ngồi trông theo chị khuất ngàn dâu thưa.

II

Giời mưa ướt áo làm gì?

Năm mười bảy tuổi chị đi lấy chồng.

Người ta: pháo đỏ rộ hồng

Mà trên hôn chị: một vòng hoa tang.

Lần đầu chị bước sang ngang,

Tuổi son sông nước đồ giang chưa tường.

Ở nhà em nhớ mẹ thương

Ba gian trống, một mảnh vườn xác xơ .

Mẹ ngồi bên cửa se to

Thời thường nhắc: "Chị mày giờ ra sao?"

" -- Chị bây giờ" ... nói thế nào?

Bướm tiên khi đã lạc vào vườn hoang.

Chị từ lỡ bước sang ngang

Trời đông bão, giữa tròng giang, lật thuyền.

Xuôi dòng nước chảy liên miên,

Đưa thân thể chị tới miền đau thương,

Mười năm gôi hận bên giường,

Mười năm nước mắt bữa thường thay canh.

Mười năm đưa đám một mình,

Đào sâu chôn chặt mối tình đầu tiên .

Mười năm lòng lạnh như tiền,

Tim đi hết máu, cái duyên không về.

"Nhưng em ơi một đêm hè,

Hoa soan nở, xác con ve hoàn hồn.

Dừng chân bên bến sông buồn,

Nhà nghệ sĩ tưởng đồ còn chuyển sang .

Đoái thương, duyên chị lỡ làng.

Đoái thương phận chị dở dang những ngày

Rồi... rồi... chị nói sao đây!

Em ơi, nói nhỏ câu này với em...

... Thế rồi máu trở về tim

Duyên làm lạnh chị duyên tìm về môi.

Chị nay lòng âm lại rồi,

Mỗi tình chết, đã có người hồi sinh.

Chị từ đan diu với tình,

Đời tươi như buổi bình minh nạm vàng."

Tim ai khắc một chữ "nàng"

Mà tim chị một chữ "chàng" khắc theo.

Nhưng yêu chỉ để mà yêu,

Chị còn dám ước một điều gì hơn.

Một lần hai lỗ keo sơn,

Mong gì gắn lại phím đàn ngang cung.

Rồi đêm kia, lệ ròn ròn

Tiền đưa người ấy sang sông chị về.

Tháng ngày qua cửa buồn the,

Chị ngòi nhạt cánh hoa lê cuối mùa .

III

Úp mặt vào hai bàn tay,
Chị tôi khóc suốt một ngày một đêm.

"Đã đành máu trở về tim,
Nhưng không ngăn nổi cánh chim giang hồ.
Người đi xây dựng cơ đồ...
Chị về trông cỏ nắm mồ thanh xuân.
Người đi khoác áo phong trần,
Chị về may áo liệm dần nhớ thương.
Hồn trinh ôm chặt chân giường,
Đã cùng chị khóc đoạn trường thơ ngây.
Năm xưa đêm ấy giường này,
Nghiến răng... nhắm mắt... chau mày... cực chưa!
Thế là tàn một giấc mơ,
Thế là cả một bài thơ não nùng!
Tuổi son má đỏ môi hồng,
Bước chân về đến nhà chồng là thôi!
Đêm qua mưa gió đầy giời,
Trong hồn chị, có một người đi qua...
Em về thương lấy mẹ già,

Lỡ Bước Sang Ngang

Đừng mong ngóng chị nữa mà uống công.

Chị giờ sống cũng như không

Coi như chị đã sang sông đắm đò."

Lỡ Duyên

*Than ôi nàng sắp lấy chồng
Sắp mang pháo đỏ rượu hồng tiễn tôi
Xe hoa sắp đón nàng rồi
Mang nàng về với cuộc đời chồng con*

*Riêng tôi sắp sửa đón buồn
Để mang tim héo, để hồn hết mơ
Nàng đi còn có bao giờ
Ngoảnh trông lại kẻ se tơ lỡ làng?*

*Pháo ơi, đừng nổ rộn ràng
Đừng phô sắc thắm, đừng làm ta say
Biết đâu chịu khổ thế này
Thà rằng đừng sống những ngày yêu đương*

*Bao giờ cho vơi cơn buồn
Cho tan thương nhớ, cho hồn thanh thoi?
Bao giờ rảo lệ nàng ơi!
Để tìm duyên mới cho tôi hết buồn*

Lỗ Duyên

Lòng Mẹ

Gái lớn ai không phải lấy chồng

Can gì mà khóc, nín đi không!

Nín đi! Mặc áo ra chào họ

Rõ quý con tôi! Các chị trông!

Ưong ương dở dở quá đi thôi!

Cô có còn thương đến chúng tôi

Thì đứng lên nào! Lau nước mắt

Mình cô làm bạn mấy mươi người.

Này áo đồng lam, quần lĩnh tía

Này gương này lược này hoa tai

Muốn gì tôi sắm cho cô đủ

Nào đã thua ai đã kém ai?

Ruộng tôi cày cấy, dâu tôi hái

Nuôi dạy em cô tôi đảm đang

Nhà cửa tôi coi, nợ tôi giả

Tôi còn mạnh chán, khiến cô thương!

Lòng Mẹ

*Đưa con ra đến cửa buồng thôi
Mẹ phải xa con, khổ mấy mươi!
Con ạ! đêm nay mình mẹ khóc
Đêm đêm mình mẹ lại đưa thôi.*

Lòng Yêu Dương

*Yêu yêu yêu mãi thế này!
Tôi như một kẻ sa lầy trong yêu
Cao bao nhiêu thấp bấy nhiêu
Một hai ba bốn năm chiều rồi... thôi
Nơi này chán vạn hoa tươi
Để yên tôi hái đừng mời tôi lên
Một đi làm nở hoa sen
Một cười làm rụng hàng nghìn hoa mai
Hương thơm như thể hoa nhài
Những môi tô đậm làm phai hoa đào
Nõn nà như thể hoa cau
Thân hình yếu điệu ra màu hoa lan
Ai yêu như tôi yêu nàng
Hợp nhau lại, hợp thành làng cho xinh
Chung nhau dựng một trường đình
Thờ riêng một vị thần linh là Nàng....*

Mai Tàn

*Hoa mai trắng xóa dưới chân đồi,
Theo gió xuân đưa rụng tả tơi...*

*Nàng hỡi! Xuân nay nàng có nhớ
Xuân xưa ai nhặt cánh hoa mai?*

*Gói lại, thân đưa đến tận nàng.
Nàng ơi! Nay những cánh mai tàn.
Nhặt trên đồi nọ, trong khi đó
Nhắc bảo: "tình duyên tôi lỡ làng"*

*Ai đi tha thiết vời giàu sang
Chỉ thắm se rồi lại dở dang...
Thôi nhé! Từ nay tôi chẳng dám
Ngửa tay xin một trái tim vàng*

*Của người đẹp nữa! Vì người đẹp
Đâu muốn tim vàng ở mái tranh!
Với cảnh ngựa xe, hài hán ấy,
Lòng ai riêng bạc, mắt ai xanh.*

Ngày đó, ta đi... một buổi chiều,
Ta đi theo đuổi mộng cao siêu
Quên hình ảnh cũ, quên tình cũ,
Lơ đãng như người chưa biết yêu.

Đã mấy năm quên hận cũ rồi,
Chiều này dừng bước ở chân đồi,
Thầy hoa mai trắng, lòng ta nhớ..
Đóm lửa tình duyên dậy sáng ngời.

Ta ngồi xuống đó nhặt hoa mai.
Hoa nhặt bây giờ để tặng ai?
Lòng đã không mong yêu đâu nữa
Hay gì tô lại bức tranh phai!

Mắt Nhung

Bao năm đi giữa kinh thành
Bao năm lẻ bóng, lẻ hình, lẻ đôi
Cả kinh thành có những ai?
Cả kinh thành có một người mắt nhung!

Người ơi cứu vớt tôi cùng
Dành đôi mắt đẹp cho lòng rất đơn
Tôi còn mơ ước gì hơn!
Hai tay người chấp phím đàn cho tôi
Phải chăng tôi đã yêu rồi?
Hồn xin quì dưới mắt người từ đây
Đêm qua buồn quá tôi say
Đã mơ một giấc mơ đầy mắt nhung!

Sài Gòn 1944

Màu Tim Huế

Thôi thế là em cách biệt rồi!

Đường đi mỗi bước lại xa xôi

Tim tí m rừng chiều, tim tím núi

Tim tí m chiều hôm, tim tím mai

Ban chiều tim tím nhớ mong nhau

Đêm tối kia em tím rất nhiều

Anh cúi xuống hôn màu tí m giấy

Thư về em, tím nét thương đau

Mai một rồi đây làm cát bụi

Anh lại đường xa trái kiếp người

Tim tím rừng chiều, tim tím núi

Chiều hôm nhiều tím thế em ơi!

Một Con Sông Lạnh

Chén sầu nghiêng giữa tràng giang
Canh gà bên nớ giăng sang bên này
Khoan đàn, em hãy gắng say
Một đêm, chỉ một đêm nay thôi mà!

Chúng tôi người bến sông xa
Siang hồ một chuyến về qua xứ này.
Phiền em ðm bày đường tay
Một con sông lạnh, vài dây tơ tầm.

... Rung rung ánh nền hoen vàng
Hơi men lắng xuống, tiếng đàn cao lên
Ồ, nàng chẳng phải là em
Tôi nghe vó ngựa hoà Thiên rõ ràng.

Đừng em! -quên đây -thôi nàng!
Đất Hồ xa quá, nàng sang sao đành!
Trời ơi, Hân Đế vô tình
Tôi xin đốt cả kinh thành ấy đi...

Một Con Sông Lạnh

*Chưa say, em, đã say gì!
Chúng tôi còn uống, còn nghe em đàn.
... Rung rung ánh nền hoen vàng
Rồi đây nước nở muôn ngàn nhớ thương
Đôi dây như thể đôi đường
Em ơi, Hà Nội là phương hướng nào?
Đêm tàn chẳng có chiêm bao
Đêm tàn có mấy chùm sao cũng tàn
Chén sầu đổ ướt tràn giang
Canh gà bên nở giăng sanh bên này
Lạy giới đừng sáng đêm nay
Đò quên cập bến, tôi say suốt đời.
Chiêu Quân lên ngựa mất rồi...*

Một Đêm Li Biệt

Còn đêm nay nữa mai đi
Người xuôi thôi có mong gì gặp nhau
Còn đêm nay nữa rồi sau
Giang hồ ai biết ai đâu ai tìm?
Mặt mù tăm cá bóng chim
Chim bay dặm thăm cá tìm sóng khơi
Con tàu ngược, con tàu xuôi
Con tàu chẳng đợi chờ tôi bao giờ?
Đi không kẻ đợi người chờ
Bọt bèo trôi đạt bến bờ nào đây?
Đường xa mòn mỏi gót giày
Tâm thân góc bể chân mây lạnh lùng
Mắt xanh mờ mịt bụi hồng
Người đi là một tâm lòng theo đi
Đã bao lần khóc biệt li
Khóc lần này nữa còn gì nữa đâu?
Từ đây nắng héo mưa nhàu

Một Đêm Li Biệt

*Một từ đây, một mối sầu từ đây
Chén li ca uông cho say
Lệ Giang châu thấm cho đầy áo xanh
Đưa nhau không có trường đình
Bầu hồng lưu lại chút tình phân li
Hẹn thăm nhau một đêm kia
Con tàu dừng lại, người đi lại về...*

Một Mình

*Người có đôi, ta rất một mình
Phong trần đâu dám mắt ai xanh
Đêm nay giông rúng về bên ấy
Sác trợ còn nguyên gió thất tình*

Một Nghìn Cửa Sổ

Một nghìn cái cửa sổ
Đều khép vào đêm qua
Một nghìn bàn tay ngà
Đã thò ra cửa sổ

Một nghìn cái cửa sổ
Đều khép vào đêm nay
Lại nghìn cái bàn tay
Ấy thò ra cửa sổ

Hỡi nghìn cái cửa sổ
Rồi khép vào bên trong
Có thấu tình ta không?
Có thấu tình ta khổ?

Đêm qua và đêm nay
Và nghìn đêm về trước
Tôi đi trên phố này
Tôi đi trên phố khác

Một Nghìn Cửa Sổ

*Để mở những bàn tay
Của những nàng gái đẹp
Để muốn rằng đêm nay
Cửa ai buồn chẳng khép*

*Cửa ai buồn chẳng khép
Cho lòng ta đêm nay
Để lòng ta đêm nay
Mất một người gái đẹp*

*Cửa hàng nghìn khép lại
Tất cả một đêm nay
Có lòng ta rò rỉ
Mở ra muôn ngàn ngày....*

Một Trời Quan Tài

Chiều lại buồn rồi, em vẫn xa,
Lá rừng thu đỏ, trong nắng tà.
Chên vênh quán rượu mờ sương khói,
Váng vạt thôn sâu quanh tiếng gà.

Tôi đi mãi mãi vào sơn cước,
Em vượt tua rèm cửa vọng lâu.
Lá úa kinh thành rơi ngập đất,
Lòng vàng hỏi vẫn nhớ thương nhau?

Có những mâm cau phủ lụa điều,
Đi vào trong gió lạnh hiu hiu.
Những xe hoa cười sao mà đẹp!
Cửa kính huy hoàng vạt áo thêu.

Em có buồn chăng, tôi vẫn xa,
Chiều nay say nhấp chén quan ha.
Bao giờ cau được tươi mau lụa?
Được đón em bằng xe kết hoa?

Thân em là liễu dạ em tơ,
Mềm yếu bền chăng với đợi chờ?
Chua xót lòng tôi mơ ước mãi,
Áo bào nguyệt bạch ngựa kim ô!

Tôi lạnh đầu sông, giá ngọn nguồn,
Nhớ nhà thì ít, nhớ em luôn.
Chênh chênh bóng ngã sầu lau lách,
Chiều ngát hương rừng lối nhạt son.

Đã mấy năm rồi thương mến nhau,
Em còn thơ dại biết chi đâu!
Đến nay ba bảy mai đương độ,
Ai đánh em bằng giá ngọc châu?

Châu ngọc làm sao hái được nhiều,
Tôi là thi sĩ của thương yêu,
Bấy đâu xe cười ngời hoa trắng?
Với những mâm cau phủ lụa điều?

Chiều nay... thương nhớ nhất chiều nay,
Thoáng bóng em trong cốc rượu đầy.

Một Trời Quan Tài

*Tôi uống cả em và uống cả
Một trời quan tài, mây cho say!*

Lạng Sơn 1940

Mùa Đông Đan Áo

Đã quyết không ... không ... được một ngày
Rồi yêu mất cả buổi chiều nay
Chiều nay bướm trắng ra nhiều quá!
Không biết là mưa hay nắng đây?

Lâu nay tôi thấy ở lòng tôi
Như có tơ vương đến một người
Người ấy, nhưng mà tôi chả nói
Tôi đành ngậm miệng nữa mà thôi.

Tôi quen ngậm miệng với tình xưa
Tình đã sang sông đã tới bờ
Tình đã trao tôi bao oán hận
Và đem đi cả một thuyền mơ.

Mơ có năm năm đã vội tàn,
Có nàng đan mãi áo len đen.
Có nàng áo đỏ đi qua đây,
Hương đơm ba ngày hương chưa tan.

Mùa Đông Đan Áo

*Mà hương đượm mãi ở hồn tôi,
Tôi biết là tôi yêu mất rồi!
Tôi biết từ đây tôi khổ lắm,
Chiều nay gió lạnh đây, nàng ơi!*

*Tất cả mùa đông đan áo len
Cho người cho tất cả người quen
Còn tôi người lạ, tôi người lạ,
Có cũng nên mà không cũng nên.*

*Oán đã bao la, hận đã nhiều
Cớ sao tôi vẫn chẳng thôi yêu?
Tôi đi mãi mãi con đường ấy
Qua lại hôm nay, sáng lại chiều.*

Mưa

Nhà tôi còn hơi rõ mặt người
Rào rào nghe rặng tiếng mưa rơi
Bước chân ngang ngõ đi vôi vôi
Buồn ép vào đây ở với tôi?

Mưa thê mà to chảy nước sân
Giọt gianh dài xuống những dòng ngân
Từng cơn bong bóng lạnh chanh nổi
Như mộng đời tôi vỡ vỡ dần.

Tôi mệt không còn trông thấy mưa
Chỉ còn nghe thấy tiếng mưa thưa
Trong hơi ch□n ẩm như hơi nắng
Ngủ chẳng về cho, ngủ giả vờ.

Mộng tan tàn quá, đời tan tác
Hết cả thương em, cả nhớ nàng
Mưa cứ dằng dai thì đến sáng
Vườn cam lại rụng ít hoa cam.

Mưa

*Sáng mai không có việc gì làm
Có việc ra vườn nhặt cánh cam
Rồi thả hương lên làm Nguyệt lão
Se mùi thơm lại với mùi thơm.*

Mưa Xuân

Em là con gái trong khung cửa
Đệt lụa quanh năm với mẹ già
Lòng trẻ còn như cây lụa trắng
Mẹ già chưa bán chợ làng xa.

Bữa ấy mưa xuân phơi phới bay
Hoa xoan lớp lớp rụng vơi đầy
Hội chèo làng Đặng đi ngang ngõ
Mẹ bảo: "Thôn Đoài hát tối nay".

Lòng thầy giảng to một mối tình
Em ngừng thoi lại giữa tay xinh
Hình như hai má em bừng đỏ
Có lẽ là em nghĩ đến anh.

Bồn bên hàng xóm đã lên đèn
Em ngửa bàn tay trước mái hiên
Mưa chầm bàn tay từng chầm lạnh
Thế nào anh ấy chả sang xem!

Em xin phép mẹ, vội vàng đi
Mẹ bảo xem về kể mẹ nghe.
Mưa bụi nên em không ướt áo
Thôn Đoài cách có một thôi đề.

Thôn Đoài vào đám hát thâu đêm
Em mãi tìm anh chả thiết xem
Chắc hẳn đêm nay giường cử lạnh
Thoi ngà nằm nhớ ngón tay em.

Chờ mãi anh sang anh chẳng sang
Thế mà hôm nọ hát bên làng
Năm tao bảy tuyết anh hò hẹn
Để cả mùa xuân cũng nhớ nhàng!

Mình em làm lữ trên đường về
Có ngăn gì đâu một dải đề!
áo mỏng che đầu mưa nặng hạt
Lạnh lùng thêm tủi với canh khuya

Bữa ấy mưa xuân đã ngại bay
Hoa xoan đã nát dưới chân giày

Mùa Xuân

*Hội chèo làng Đặng về ngang ngõ
Mẹ bảo: "Mùa xuân đã cạn ngày".*

*Anh ạ! Mùa xuân đã cạn ngày
Bao giờ em mới gặp anh đây?
Bao giờ hội Đặng đi ngang ngõ
Để mẹ em rằng hát tôi nay?*

1936

Mùa Xuân Xanh

Mùa xuân là cả một mùa xanh
Giời ở trên cao, lá ở cành
Lúa ở đồng tơi và lúa ở
Đồng sàng và lúa ở đồng anh
Cỏ nằm trên mộ đợi thanh minh
Tôi đợi người yêu đến tự tình
Khỏi lũy tre làng tôi nhận thấy
Bắt đầu là cái thắt lưng xanh

Nàng Đi Lấy Chồng

Hôm nay □n hỏi tung bưng
Ngày mai thì cưới, độ chừng ngày kia
Nàng cùng chồng mới nàng về
Rồi cùng chồng mới nàng đi theo chồng

Tôi về đạm vợ là xong
Vợ người làng, vợ xóm Đông quê mùa
Vợ tôi không đợi, không chờ
Không nhan sắc lắm, không thơ mộng gì

Lấy tôi bởi đã đến thì
Lấy tôi không phải bởi vì yêu tôi
Hôm nay tôi lấy vợ rồi
Từ đây tôi sẽ là người bỏ đi
Pháo ơi, mày nổ làm gì?
Biển ra tất cả pháo xì cho tao!

Nàng Tú Uyên

Tú Uyên ơi!

Cả một mùa mai trắng rụng rồi

Cả một mùa sen đang nở rộ

Bốn mùa trở lại một thân tôi

Tôi xuôi ngược mãi bên sông nàng

Quên cả thời gian, cả thế gian

Có một đêm kia trời nổi gió

Bến không đèn đóm để tôi sang

Rồi đã nhiều đêm, đã lắm đêm

Bến nàng toan trẩy khách không quen

Riêng tôi thuyền bé, con thuyền bé

Cắm mãi sào đây đợi gió yên....

Người Con Gái Ở Bầu Hoa

Nhà nàng ở gốc cây mai trắng
Trên xóm mai vàng dưới đê kinh
Có một buổi chiều qua lối ấy
Tôi về dệt mãi mộng ba sinh

Tôi rót hồn tôi xuống mắt nàng
Hồn tôi là cả một lời van
Tôi van nàng đây! Van nàng đây!
Ai có yêu đương chả vội vàng?

Tôi rót hồn tôi xuống đã nhiều
Hồn tôi còn có được bao nhiêu?
Tôi đi sợ cả lời tôi nói
Sợ cả gần nàng, sợ cả yêu

Nàng có bao giờ nghĩ đến không?
Không, nàng đan áo suốt mùa đông
Mùa xuân qua cửa, tôi qua cửa
Nàng chả nhìn cho, đến nào nùng!

Tôi mĩa mai tôi, oán trách tôi

Làm sao tôi lại cứ cầm lời?

Thì trăm con gái, nghìn con gái

Nàng cũng là người con gái thôi

Có một nghìn đêm tôi chiêm bao

Ba đêm nay khóc với mưa rào

Đêm nay mắt đỏ rồi, mưa tạnh

Tôi khóc âm thầm dưới bóng sao

Nàng ở lầu hoa ở đêm bông

Có đêm nào nghĩ đến tôi không?

Không không, chả có đêm nào cả

Chả có đêm nào hé cánh song...

Người Hàng Xóm

Nhà nàng ở cạnh nhà tôi
Cách nhau cái giậu mùng tơi xanh rờn
Hai người sống giữa cô đơn
Nàng như cũng có nỗi buồn giống tôi.

Giá đừng có giậu mùng tơi
Thế nào tôi cũng sang chơi thăm nàng
Tôi chiêm bao rất nhẹ nhàng
Có con bướm trắng thường sang bên này...

Bướm ơi, bướm hãy vào đây
Cho tôi hỏi nhỏ câu này chút thôi
Chả bao giờ thấy nàng cười
Nàng hong tơ ướt ra ngoài mái hiên

Mắt nàng đắm đắm trông lên
Con bướm bướm trắng về bên ấy rồi
Bỗng dưng tôi thấy bồi hồi
Tôi buồn tự hỏi: hay tôi yêu nàng?

Không, từ ân ái nhớ nhàng
Tinh tôi than lạnh tro tàn làm sao!
Tơ hồng nàng chả cắt vào
Con bướm bướm trắng hôm nào cũng sang.

Mấy hôm nay chẳng thấy nàng
Giá tôi cũng có tơ vàng mà hong
Cái gì như thể nhớ mong?
Nhớ nàng? Không, quyết là không nhớ nàng!

Vàng, từ ân ái nhớ nhàng
Lòng tôi riêng nhớ bạn vàng ngày xưa.
Tầm tầm giời cứ đổ mưa
Hết hôm nay nữa là vừa bốn hôm!
Cô đơn buồn lại thêm buồn
Tạnh mưa bướm bướm biết còn sang chơi?

Hôm nay mưa đã tạnh rồi
Tơ không hong nữa, bướm lười không sang
Bên hiên vẫn vắng bóng nàng
Rưng rưng tôi gục xuống bàn... rưng rưng

*Nhớ con bướm trắng lạ lùng
Nhớ tơ vàng nữa, nhưng không nhớ nàng
Hỡi ơi bướm trắng tơ vàng
Mau về mà chịu tang nàng đi thôi*

*Đêm qua nàng đã chết rồi
Nghẹn ngào tôi khóc, quả tôi yêu nàng
Hồn trinh còn ở trần gian
Nhập về bướm trắng mà sang bên này.*

Nhà Cô Thôn Nữ

Vợ tôi chỉ thích quay tơ
Chỉ quen kéo kén, chỉ ưa chần tằm
Vợ tôi dệt lụa quanh năm
Chỉ hiềm một nỗi không làm được thơ
Rõ ràng điều nhạt, điều thưa
Mình tôi thơ cũng đủ thừa thanh danh
Vợ tôi dệt lụa cho nhanh
Quay tơ cho nhện để lành áo tôi
Sang năm ra ở riêng rồi
Vợ tôi dệt lụa, tôi ngồi làm thơ
Lụa may áo, bán còn thừa
Tôi đem thay giấy viết thơ chung tình
Giăng câu này dưới mái gianh:
"Nhà cô thôn nữ, vợ anh học trò" ...

Nhạc Xuân

*Hôm nay là xuân, mai còn xuân
Xuân đã sang đò nhớ cố nhân
Người ở bên kia sông cách trở
Có về Chiêm Quốc như Huyền Trân?*

*Hôm nay là xuân, mai còn xuân
Phơi phới mưa sa nhớ cố nhân
Phận gái ví theo lê ép uống
Đã về Chiêm Quốc như Huyền Trân?*

*Hôm nay là xuân, mai còn xuân
Băng lác đường xa nhớ cố nhân
Nay đã vội quên tình nghĩa cũ
Mà về Chiêm Quốc như Huyền Trân?*

*Hôm nay là xuân, mai còn xuân
Một cánh đào rơi nhớ cố nhân
Cung nữ như hoa vườn Thượng uyển
Ai về Chiêm Quốc với Huyền Trân?*

Nhạc Xuân

*Hôm nay là xuân, mai còn xuân
Rượu uống say rồi nhớ cố nhân
Đã có yêu nhau là đến thế
Đừng về Chiêm Quốc nhé Huyền Trân?*

*Đừng về Chiêm Quốc nhé Huyền Trân
Ta viết thơ này gửi cố nhân
Năm mới tháng giêng mong một tết
Còn nguyên vẹn cả một mùa xuân.*

*Huyền Trân ơi!
Mùa xuân, mùa xuân, mùa xuân rồi
Giờ đây chín vạn bông trời nở
Riêng có tình ta khép lại thôi!*

Nhà Em

*Nhà em cách bốn quả đồi,
Cách ba ngọn suối, cách đôi cánh rừng.
Nhà em xa cách quá chừng,
Em van anh đây, anh đừng yêu em.*

Nhằm

Nhà tôi có một vườn dâu
Có giàn đỗ ván có ao cây cần
Hoa đỗ ván nở mùa xuân
Lúa dâu tháng tháng, lúa cần n□m n□m

Em tôi là gái mười □m
Quét sân, chạy chợ, ch□n tầm sớm trưa
Thầy tôi dạy học chữ nho,
Dạy □m ba đứa học trò loanh quanh,
Có gì tiếng cả nhà thanh,
Cơm □n đủ bữa, áo lành đủ thay.
Còn tôi sống sót là may
Mẹ hiền mắt sớm, giời đầy làm thơ.

Con tầm được mấy tiền tơ?
Chao ôi! Mồ ước mà mơ lấy nàng!
Giàu sang kiếm chôn giàu sang
Vẫn tin tưởng chữ: Là nàng lấy tôi

Nhằm

Mầy khoa thi chót thầy ơi!
Thầy không thi đỗ để rồi làm quan
Để rồi lắm bạc nhiều vàng.
Để cho con lấy được nàng, thầy ơi!

Nàng mà làm dâu nhà tôi
Vườn dâu nó thẹn với đôi tay ngà
Ai thề như mới hôm qua:
"Bấy nhau không được chẳng thà chết đi!"

Mà thôi nhắc lại làm gì
Thề gian chán vạn kẻ thề có sao!
Nhà tôi không bán vườn dâu
Tháng hai giàn đỗ bắt đầu ra hoa
N^hôm nay tôi phải về nhà
Đợi xem giàn đỗ ra hoa có nhằm...

Nhật Nắng

Cô gái nhà ai ở xóm Đông,
Sang đây một sớm nắng vàng trong,
Cùng hai cô bạn bên bờ giếng,
Nhật nắng trong cây, kể chuyện lòng.

Tôi về dưỡng bệnh ở nơi đây,
Nhà trọ thân đơn tôi lại ngày,
Từ buổi nhìn qua song cửa sổ,
Bệnh dường như khỏi, dạ như say.

Tôi ở thôn Đoài, cô thôn Đông,
Biết còn gặp gỡ được nhau không?
Cách hai bờ giếng nhưng xa cách,
Như kẻ đầu sông, kẻ cuối sông.

Giếng cạn nên khôn thả lá vàng,
Khôn nhờ gió sớm nhắn tin sang.
Lá ơi và giò ơi! Tôi biết
Tình chưa chung đôi đã lỡ làng.

Cô chẳng bao giờ biết đến tôi,
Mà tôi đan diu mấy đêm rồi.
Mấy đêm đan diu người trong mộng,
Mộng tỉnh, canh tàn, châu lệ rơi...

Chòm hoa dâm bụt bên bờ giếng,
Nở đỏ như muôn mảnh lụa điều.
Tôi dối lòng tôi nên chẳng dám
Nhận là mình đã bắt đầu yêu.

Nhà trọ từ nay thêm bóng cô,
Nhưng tôi hồn mất tự bao giờ!
Tôi mong nhớ lắm, tôi mong mãi
Một buổi nào đây chẳng hẹn hò.

Cô lại sang đây, cô lại ngồi,
Bên bờ giếng nhật lá vàng rơi.
Nắng vàng rơi mãi trên bờ giếng,
Sao nắng vàng không hẹn một lời?

Nhật Nắng

*Tình có cho đi chẳng có về,
Lòng kêu gọi mãi chẳng ai nghe.
Cho nên từ đây tôi ngơ ngẩn,
Làm những bài thơ lạc cả đề.*

Nhà Tôi

Nhà tôi có một vườn dâu
Có giàn đỗ ván, có ao cây cần.
Hoa đỗ ván nở mùa xuân
Lúa dâu tháng tháng, lúa cần năm năm.
Em tôi là gái mười lăm
Quét sân, chạy chợ, chăn tằm sớm trưa.
Thầy tôi dạy học chữ nho
Dạy dăm ba đứa học trò loanh quanh.
Có gì, tiếng cả nhà thanh (1)
Cơm ăn đủ bữa, áo lành đủ thay.
Còn tôi sống sót là may
Mẹ hiền mắt sớm, trời đầy làm thơ.
Con tằm được mấy tiền tơ
Chao ơi, mà ước mà mơ lấy nàng.
Giàu sang kiếm chôn giàu sang
Vẫn tin tưởng chứ là nàng yêu tôi.
Mầy khoa thi chót thầy ơi
Thầy không thi đỗ để rồi làm quan,

Nhà Tôi

*Để rồi lắm bạc, nhiều vàng
Để cho con lấy được nàng, thầy ơi!
Nàng về làm dâu nhà tôi
Vườn dâu có thẹn với đôi tay ngà.
Ai thề như mới hôm qua
Lấy nhau không được chẳng thà chết đi.
Nhưng thôi nói nữa làm gì
Thế gian chán vạn kẻ thề có sao?*

*Nhà tôi không bán vườn dâu
Tháng hai giàn đỗ bắt đầu ra hoa.
Sang năm tôi phải về nhà
Đợi xem vườn đỗ ra hoa có nhàm?
Chú thích*

(1) Tiếng cả nhà thanh: Mang tiếng là giàu có, nhưng thực ra không có gì cả.

Nhớ Người Trong Nắng

Hà Nội có hồ loạn tiếng ve,
Nắng đang làm lụi cả trưa hè,
Năm xưa, một buổi đang mưa lụi
Tôi tiễn chân người sang biệt ly.

Từ buổi về đây, sầu lại sầu
Người xa vời quá, ai thương đâu!
Tôi đi ngửa mặt trên hè vắng
Xem những cành cây nó cười nhau.

Nhớ nhung trắng xóa cả mây trời,
Trắng xóa hồn tôi, ai nhớ tôi?
Hoa cuối cùng xoan rồi rụng hết
Bây gì phảng phất được màu môi?

Có một trai hiền, một gái xinh
Ngang qua, chừng giữa chuyện ân tình
Trai cười: "Bữa ấy mình toan giữ
Mãi dấu môi son giữa má mình..."

Nhớ Người Trong Nắng

*Cây bóng thưa dần, bóng dãn ra
Quanh tôi chỉ thấy nắng chan hòa,
Hồn này lãng đãng trôi trong nắng
Cho được trôi về bên Trữ La!*

Nhớ

Ưí chẳng nhớ có như tơ nhĩ
Em thử quay xem được mấy vòng
Ưí chẳng nhớ có như vừng nhĩ
Em thử lào xem được mấy thưng!
Anh ơi! Em nhớ em không nói
Nhớ cứ đầy lên cứ rồi lên
Từ đây về đây xa quá đôi
Đường đi bằng ngựa hay bằng thuyền?
Gieo thoi gieo thoi lại gieo thoi
Nhớ nhớ mong mong mãi mãi rồi
Thoi ạ làm sao thoi lại cứ
Đi về giăng mắc để trêu tôi?
Hôm qua chim khách đậu trên cành
Kêu mãi làm em cứ tưởng anh
Nội nhật hôm qua về tới bến
Ai ngờ chim khách cũng không linh!

Nhớ

*Anh bốn mùa hoa em một bề
Anh muôn quán trọ, em thâm khuê
May còn được hơn ai sương phụ
Là nhớ người đi có thể về.*

Nhỡ Nhàng

*Công tôi xe chỉ vót nan
Phát điều mướn gió nơi nàng thả chơi
Nỡ nào tắt gió nàng ơi!
Cho điều tôi xuống, cho tôi nhỡ nhàng.*

Những Bóng Người Trên Sân Ga

Những cuộc chia lìa khởi tự đây
Cây đàn sum họp đứt từng dây
Những đời phiêu bạt thân đơn chiếc
Lần lượt theo nhau suốt tới ngày.

Có lần tôi thấy hai cô gái
Sát má vào nhau khóc sùi sùi
Hai bóng chung lưng thành một bóng
“Đường về nhà chị chắc xa xôi?”

Có lần tôi thấy một người yêu
Tiễn một người yêu một buổi chiều
Ở một ga nào xa vắng lắm
Họ cầm tay họ bóng xiêu xiêu.

Hai người bạn cũ tiễn chân nhau
Kẻ ở sân toa kẻ dưới tàu
Họ giục nhau về ba bốn bận
Bóng nhòa trong bóng tối từ lâu.

*Có lần tôi thấy vợ chồng ai
Thèn thẹn chia tay bóng chạy dài
Chị mở khăn giầu anh thắt lại:
“Mình về nuôi lấy mẹ, mình ơi!”*

*Có lần tôi thấy một bà già
Đưa tiễn con đi trần ải xa
Tàu chạy lâu rồi, bà vẫn đứng
Lưng còng đổ bóng xuống sân ga*

*Có lần tôi thấy một người đi
Chẳng biết về đâu nghĩ ngợi gì
Chân bước hững hờ theo bóng lẻ
Một mình làm cả cuộc phân ly.*

*Những chiếc khăn màu thỏn thức bay
Những bàn tay vẫy những bàn tay
Những đôi mắt ướt nhìn đôi mắt,
Buồn ở đâu hơn ở chốn này?*

Nuôi Bướm

Tặng Vương Ý Nhi

Cả mùa xuân thắm đã trôi đi
Giếng ngọc, hương sen muôn đây thì
Sự nhớ lời xưa tôi có hẹn
Một bài thơ mới đề dâng Nhi

Tôi đến thăm Nhi giữa nắng hồng
Với bài thơ mới sắp làm xong
Nỡ nào Nhi lại đi xa vắng
Bình lạnh hoa tươi, tôi nhớ nhung

Thiếu một vần thôi đủ dở dang
Tay ai giăng mắc hộ dây đàn?
Đường sang xứ ấy nhiều hoa lắm
Nhi bắt cho tôi chiếc bướm vàng

Tay áo giang hồ tôi sẽ nuôi
Bướm vàng như thế đưa con côi
Nơi nào xa vắng Nhi, tôi hỏi

Nó nói: "Cô Nhi đã bắt tôi!"

Mấy tiếng đàn sơ ấy đủ rồi

Đủ là thơ mới của lòng tôi

Có ai điên dại như tôi nhỉ?

Nuôi bướm làm con để nhớ người!...

Oan Nghiệt

*Hôm nay bắt được thư Hà Nội
Cho biết tin Dung đã đẻ rồi
Giờ sữa, tháng ngâu, ngày nguyệt tận
Bao giờ tôi biết mặt con tôi?*

*Nào xem thử đoán tên con gái
Oanh, Yên, Đào, Trâm, Bích, Ngọc, Hôi?
Tôi biết vô tình Dung lại muốn
Con mình mang lấy nghiệp ăn chơi.
Ngọc nữ trót sinh vào tục lụy
Đời con rồi khổ đày con ơi!*

*Mẹ con đeo đẳng nghề ca xướng
Nuôi được con sao, giời hỡi giời!
Mẹ con chỉ đợi hồng đôi má
Chỉ đợi chiều xuân kia thắm tươi
Hôn con một chiếc hay là khóc
Rồi gởi cho người thiên hạ nuôi*

Mẹ con nịt vú cho tròn lại
Chiều cái hoang đàng lũ khách chơi
Đời cha lưu lạc quê người mãi
Kiếp mẹ đêm đêm bán khóc cười

Có mẹ có cha mà đến nỗi
Miếng đời mai mỉa gái mồ côi
Vài ba năm nữa con khôn lớn
Uôn lười làm sao tiếng “mẹ ơi”
Đời em xuống dốc tôi lên dốc
Nào có vui gì, khổ cả đời

Sương chiều gió sớm bao đơn chiếc
Bướm lại ong qua mấy ngậm ngùi
Sắt son một chuyến giăng còn sáng
Tâm sự đôi dòng nước chảy xuôi

Cỏ bông trở lại kinh kì được
Hoa đợi hay bay xứ khác rồi.
Uô khôi ngọc trong the thăm đày
Dung còn chung thủy nữa hay thôi?

Rồi có một đêm màn rủ thấp
Ngã vào tay một khách làng chơi.
Em có nghĩ rằng trong hắt hủi
Con mình trần trọc cánh tay ai?

Em có nghĩ rằng trong quán trọ
Đầu tôi lại gói cánh tay tôi?
Cha mẹ đã không nuôi dạy được
Con là phận gái hạt mưa sa

Chân bùn tay lấm hay hài hán
Hay lại bình khang lại nguyệt hoa?
Cành đưa lá đón theo đời mẹ
Phách ngọt đàn hay tục xướng ca

Cha lo ngại lắm là con gái
Chẳng có bao giờ biết mặt cha
Con mười sáu bảy xuân đương độ
Cha bốn năm mươi chưa trót già

Cha buồn tiễn khách hơi thu quạnh
Con then che đàn nửa mặt hoa

Chàng chàng thiếp thiếp vui bằng được

Bố bố con con chẳng nhận ra

Một lứa bên gò chung lận đận

Thương nhau cha soạn khúc Tì bà

Áo xanh mà ướt vì đêm ấy

Tội nghiệp đời con, xấu hổ cha

“Khóm cúc tuôn đôi dòng lệ cũ

“Con thuyền buộc một mối tình nhà...”

Giờ đây cha khóc vì thương nhớ

Gửi vọng về con một chiếc hôn

Tiền cha không đủ hoàn lương mẹ

Còn lấy đâu mà nuôi nấng con?

Thôi cha cầu chúc cho con gái

Mắt chớ lưu cầu môi chớ son

Càng tài sắc lắm càng oan nghiệt

“Bảy nổi ba chìm với nước non”

Nhất kiềng đừng lấy chồng thi sĩ

Nghèo lắm con ơi! bạc lắm con!

Oan Nghiệt

*Ở đây cha khóc mà thương nhớ
Đất Huế đêm mưa mây tháng tròn...*

Huế 1941

Qua Nhà

Cái ngày cô chưa có chồng
Đường gần tôi cứ đi vòng cho xa
Bối này lắm bụi nhiều hoa...
(Đi vòng để được qua nhà đây thôi)
Một hôm thấy cô cười cười
Tôi yêu yêu quá nhưng hơi mêch lòng
Biết đâu rồi chả nói chòng:
"Làng mình khỏi đưa phải lòng mình đây!"
Một năm đến lắm là ngày
Mùa thu mùa cốm vào ngay mùa hồng.
Từ ngày cô đi lấy chồng,
Gỡ sao có một quăng đồng mà xa.
Bờ rào cây bụi không hoa,
Qua bên nhà thấy bên nhà vắng teo.
Lợn không nuôi, đặc ao bèo,
Giàu không đây chẳng buồn leo vào giàn.
Giếng tho[^]i mưa ngập nước tràn,

Qua Nhà

Ba gian đầy cả ba gian nắng chiều.

1936

Quán Lạnh

Mùa thu đến chậm như chưa đến,
Lá vôi rơi theo gió vôi vàng,
Sương đã dâng lên chiều đã xuống,
Bến đò đã tắt chuyến sang ngang.

Đem theo cát bụi đường xa lại,
Tráng sĩ dừng chân khẽ thở dài.
Hơi lạnh弥漫 đũa trong quán lạnh,
Người ta đóng dờ chiếc quan tài.

Chậm chạp trăng liềm nhỏ khỏi mộng,
ánh ngà vắt sữa xuống ngàn sương.
Đêm nay tráng sĩ không nơi trọ,
Năm tằm qua đêm quán dọc đường.

Quan Trạng

*Quan Trạng đi bốn lọng vàng
Cờ thêu tám lá qua làng Trạng Nghiêm
Mọi người hớn hở ra xem
Chỉ duy có một cô em chạnh buồn.*

*Từ ngày cô chữa thành hôn
Từ ngày anh khóa hầy còn hàn vi.
Thế rồi vua mở khoa thi,
Thế rồi quan Trạng vinh quy qua làng...*

Quê Tôi

Gửi người Hà Nội

Quê tôi có gió bốn mùa

Có giăng giữa tháng, có chùa quanh năm

Chuông hôm, gió sớm, giăng rằm:

Chỉ thanh đạm thế, âm thầm thế thôi

Tôi về đây, đã lâu rồi

Nằm trong cô tịch nhớ người phồn hoa

Tóc tơ, mình liễu da ngà

Một người càng nhớ, càng xa một người

Ngày trông mây trắng bay hoài

Đêm mơ áo trắng bay dài năm canh

Bông vàng lạc cánh chim xanh

Lạc từ cái ý chung tình lạc đi

Chẳng điên chẳng dại là gì

Bống dưng mà biết mà li mọi người

Chưa xa đã nhớ nhau rồi

Nửa là hơn một tháng giời xa nhau

Quê Tôi

*Người đi nghỉ mát những đâu
Đồ Sơn, Tam Đảo, nhà lầu xe hơi:
Ở đây, tôi chỉ đợi giờ
Mưa vàng một trận là tôi lên đường
Sông ngang, núi trái bất thường
Buồng the chẳng xót dặm trường thì thôi
Mai ngày tôi bỏ quê tôi
Bỏ giếng, bỏ gió, chao ôi! bỏ chùa
Đem thân đi với giang hồ
Sân ga phẳng lặng, bến đò lênh đênh
Quê hương chẳng nhớ cũng đành
Cũng xin dâng cả chân tình cho ai
Năm năm mây trắng bay hoài
Hồn tôi áo trắng tang dài đêm đêm....*

Rắc Bướm Lên Hoa

*Ai đem rắc bướm lên hoa
Rắc bèo xuống giếng, rắc ta vào nàng?
Ai đem nhuộm lá cho vàng?
Nhuộm đời cho bạc, cho nàng phụ ta.*

Rượu Xuân

Cao tay nâng chén rượu hồng
Mừng em: Em sắp lấy chồng xuân nay.
Uông đi. Em uông cho say
Để trong mơ sống những ngày xuân qua.

Đây tình duyên của đôi ta
Đến đây là...đến đây là... là thôi!
Em đi dệt mộng cùng người
Lẻ loi chỉ một góc trời riêng anh.

Sao Chẳng Về Đây

Lôi đở như son tới xóm Dừa,
Ngang cầu đã điểm hạt lúa thừa,
(Xuân sang xao xuyên lòng tôi quá)
Tôi đã xây tròn sự nghiệp chưa?

Ở mãi kinh kỳ với bút nghiên,
Đêm đêm quán trọ thức thi đèn.
Làm thơ mang bán cho thiên hạ,
Thiên hạ đem thơ độ với tiền.

Chẳng đợi mùa xuân vãi cứ sang,
Phồn hoa thôi hết mộng huy hoàng.
Sớm nay sức tỉnh sầu đô thị,
Tôi đã về đây rất vội vàng.

Ở đây vô số những trời xanh,
Và một con sông chảy rất lành,
Và những tâm hồn nghe rất đẹp,
Từng chung sống dưới mái nhà tranh.

Sao chẳng về đây mức nước sông,
Tươi cho những luống cỏ hoa hồng,
Xuân sang hoa nụ rồi hoa nở,
Phê nhụy vàng hây với cánh nhung?

Sao chẳng về đây bắt bướm vàng,
Nhốt vào tay áo đợi thu sang,
Thả ra cho bướm xem hoa nở,
Cánh bướm vờn hoa loạn phần hương.

Sao chẳng về đây có bạn hiền,
Có hương, có sắc, có thiên nhiên,
Sống vào giản dị, ra tươi sáng.
Tìm thấy cho lòng một cảnh tiên?

Sao chẳng về đây lục tứ thơ,
Hỡi ơi, hồn biển rộng không bờ,
Chùm hoa sự nghiệp thơm muôn thưở.
Thiên hạ bao nhiêu kẻ đợi chờ?

Sao chẳng về đây, nữ lạc loài
Giữa nơi thành thị gió mưa phai,

Sao Chẳng Về Đây

Chết dần từng nấc rồi mai một

Chết cả mùa xuân chết cả đời?

Xuân đã sang rồi em có hay,

Tình xuân chan chứa, ý xuân đầy.

Kinh kỳ bụi quá xuân không đến,

Sao chẳng về đây, chẳng ở đây?

Xóm Dừa cuối 1944

Tết Của Mẹ Tôi

Tết đến mẹ tôi vất vả nhiều,
Mẹ tôi lo liệu đủ trăm điều.
Sân gạch tường hoa người quét lại,
Vẽ cung trừ quỷ, trồng cây nêu.

Nuôi hai con lợn tự ngày xưa,
Mẹ tôi đã tính "tết thì vừa."
Trữ gạo nếp thơm, mo gói bó,
Dọn nhà, dọn cửa, rửa bàn thờ.

Nay là hăm tám tết rồi đây,
(Tháng thiếu cho nên hụt một ngày)
Sắm sửa đồ lễ về việc tết,
Mẹ tôi đi chợ buổi hôm nay.

Không như mọi bạn người mua quà,
Chỉ mua pháo chuột và tranh gà,
Cho các em tôi đưa mỗi chiếc,
Dán lên khắp cột, đốt inh nhà.

*Giết lợn, đồ xôi, lại giết gà,
Cỗ bàn xong cả từ hôm qua.
Suốt đêm giao thừa mẹ tôi thức,
Lăm nhăm cầu kinh Đức Chúa Bà.*

*Mẹ tôi gọi cả các em tôi,
Đoen bên mà dặn: " Sáng ngày mai
Các con phải dậy cho thật sớm,
Đầu năm năm mới phải lành trai.*

*Mặc quần mặc áo lên trên nhà,
Thắp hương thắp nến lễ ông bà.
Chớ có cãi nhau, chớ có quây,
Đánh đổ, đánh vỡ như người ta..."*

*Sáng ngày mồng một sớm tinh sương,
Mẹ tôi cầm chúng tôi ra đường.
Mở hàng mỗi đứa năm xu rưỡi,
Rửa mặt hoa mùi nước đượm hương.*

*Thầy tôi lấy một tờ hoa tiên,
Buổi lộng dầm mực viết lên trên.*

Trên những gì gì tôi chẳng biết,
Giữa đề năm tháng, dưới đề tên.

Mẹ tôi thắt lại chiếc khăn sồi,
Rón rén lên bàn thờ ông tôi.

Đôi mắt người trông thành kính quá,
Ngước xem hương cháy đến đâu rồi.

Mẹ tôi uống hết một cốc rượu,
Mặt người đỏ tía vì hơi men,
Người rủ cô tôi đánh tam cúc,
Cười àm tốt đỏ đề tốt đen.

Tôi mặc một chiếc quần mới may,
Áo lương, khăn lượt, chân đi giày.
Cho tôi đi lễ bên quê ngoại,
Người dặn con đừng uống rượu say.

Xong ba ngày tết mẹ tôi lại,
Đầu tắt mắt tôi nuôi chồng con.
Rồi một đôi khi người dậm gạo,
Chuyện trò kể lại tuổi chân son.

Thanh Đạm

*Nhà tranh thì sẵn đây,
Vợ xấu có làm sao,
Cuộc kêu ngoài bãi sậy
Hoa súng nở đầy ao.*

*Mấy sào vườn đất mới,
Trồng dâu và trồng cam,
Không ngại xa người tới,
Thăm hỏi tôi cảm ơn .*

*Làng bên có rượu ngon,
Đêm nay ta đổi ẩm,
Treo nhà đương cử ẩm,
Tha hồ ta ăn ngon.*

*Đường làng không tiện xe,
Sớm mai người hãy trẩy,
Cây nguyệt nằm sông mãi,
Tôi xin đàn người nghe.*

Thanh Đạm

1936

Tập thơ Nguyễn Bình

Trang 194

Thi Vị

*Trời đen như mực tối ba mươi
Điễm trốn nhà sang để gặp tôi
Hai chúng tôi ngồi trên đệm ra
Lẳng nghe nồi bánh rộn ràng sôi
Ánh lửa hồng lên má Điễm hồng
Cổ tay nàng trắng, mắt nàng trong
Tôi không dám hỏi nhưng đưa mắt
Ý hỏi: sao em chưa lấy chồng?
Rùng mình Điễm sát lại gần tôi
Nắm chặt tay tôi, khẽ mỉm cười
Bánh đến bao giờ thì mới được?
Anh ơi, em lấy một chồng thôi!*

(1938)

Thôi Nàng Ở Lại

Hoa đào từng cánh rơi như tuyết
Xuống mặt sân rêu những giọt buồn,
Như những tim tình tan vỡ ấy,
Nhện già giăng mắc sợi tơ đơn.

Nàng đến thăm tôi một buổi chiều,
Những mong chấp nói lại thương yêu.
Nhưng tôi không dám, tôi không thể...
Chấp nói bao nhiêu, khổ bấy nhiêu!

Nàng hỏi ! Tôi không thể dối nàng,
Dối tôi, mà lại nói yêu đương.
Tôi giờ như một người tang tóc,
Chả dám cùng ai dệt mộng vàng.

Nàng hãy vì tôi đoan một lời:
"Từ nay nàng đã hết yêu tôi,
Từ nay ta sẽ xa nhau mãi,

Và sẽ quên nhau đến trọn đời."

Nàng hãy đi xây lại cuộc đời,

Rồi đây ai nhắc đến tên tôi,

Và ai có hỏi: -- "Là ai nhỉ?"

Nàng lạnh lùng cho: -- "Chả biết ai!"

Tôi sẽ đi đây ! Tôi sẽ quên.

Trọn đời làm một kẻ vô duyên,

Trọn đời làm một thân cô lữ,

ở mọi đường xa, ở mọi miền...

Ai đi chấp lại cánh hoa rơi?

Bắt bóng chim xa tận cuối trời.

Có lẽ ngày mai đồ ngược sớm,

Thôi nàng ở lại để... quên tôi.

Thoi Tơ

Em lo gì trời gió,
Em sợ gì trời mưa,
Em buồn gì mùa hạ,
Em tiếc gì mùa thu.

Em cứ yêu đời đi!
Yêu đời như thưở nhỏ.
Rồi để anh làm thơ
Và để em dệt lụa.

Lụa dệt xong may áo,
Áo anh và áo em.
May áo nếu lụa thiếu,
Xe tơ em dệt thêm.

Thơ làm xong anh đọc.
Bên anh em lắng nghe.
Và để lòng thốn thức,
Theo vắn âu yếm kia.

Thoi Tơ

*Mộng đẹp theo ngày tháng,
Đi êm đềm như mơ.
Khác nào trên khung cử,
Qua lại chiếc thoi tơ...*

Thời Trước

Sáng giăng chia nửa vườn chè
Một gian nhà nhỏ đi về có nhau
Vì tầm tôi phải chạy dẫu
Vì chồng tôi phải qua cầu đặng cay
Chồng tôi thi đỗ khoa này
Bỏ công đèn sách từ ngày lấy tôi
Kẻo không rồi chúng bạn cười
Rằng tôi nhan sắc cho người say sưa.
Tôi hằng khuyên sớm khuyên trưa
"Anh chưa thi đỗ thì chưa động phòng"
Một quan là sáu trăm đồng
Chắt chiu tháng tháng cho chồng đi thi
Chồng tôi cưỡi ngựa vinh quy
Hai bên có lính hầu đi dẹp đường.
Tôi ra đón tận gốc bàng
Chồng tôi xuống ngựa, cả làng ra xem.
Đêm nay mới thật là đêm

Thời Trước

Ai đem giảng giải lên trên vườn chè.

1936

Thơ Xuân

Đây cả mùa xuân đã đến rồi
Từng nhà mở cửa đón vui tươi
Từng cô em bé so màu áo,
Đôi má hồng lên nhí nhảnh cười.

Và tựa hoa tươi cánh nở dần
Từng hàng thực nữ dậy thì xuân
Đường hương thảo thức lòng quân tử
Vó ngựa quen rồi ngõ ái ân.

Từng gã thư sinh biếng chải đầu
Một mình mơ ước chuyện mai sau
Lên kinh thi đỗ làm quan Trạng
Công chúa cài trâm thả tú cầu.

Có những ông già tóc bạc phơ
Rượu đào đôi chén bút đề thơ
Những bà tóc bạc hiền như Phật
Sắm sửa hành trang trẩy hội chùa.

Thơ Xuân

*Pháo nổ đâu đây khói ngợp trời
Nhà nhà đoàn tụ dưới hoa tươi
Lòng tôi như cánh hoa tiên ấy
Một áng thơ đề nét chẳng phai.*

Thư Cho Chị

Viết cho chị cánh thư này
Một đêm lữ thứ em say rượu cần
Nhớ người cách một mùa xuân
Hình như người đã một lần sang sông
Ồ! Say! Thương nhớ vô cùng
Rượu hay lệ ướt khăn hồng chị ơi!
Làm sao giấc ngủ không dài
Sao đêm không ngắn, mà trời cứ mưa?
Làm sao em sống như thừa
Cổ đem men rượu tắm vữa lòng đau
Kể từ hai đứa thôi nhau
Em thường chả có đêm nào không say
Sao em đơn chiếc thế này?
Sao em lại khóc như ngày chị đi...?
Ở đây còn có vui gì!
Vườn dâu xa lắm! Lối về chị xa

*Con đường sang xóm Trữ Ba
Cách một ngày ngựa, cách ba ngày đò
Lúc này em nghĩ mà lo
Cứ thương nhớ mãi thì cho hết đời!*

*Hôm qua có chuyến đò xuôi
Joan về Hà Nội lại thôi không về
Em trông được một cây lê
Hẹn bốn năm nữa thì về hái hoa*

*Nhưng là vườn đất người ta
Mình là khách trọ một vài đêm thôi
Sáng mai có lẽ em xuôi
Nếu không đặng trí và trời không mưa*

*Nhưng mà khăn gói gió đưa
Lại về Hà Nội thì chưa muốn về
Đò thuê, ngày ngựa cũng thuê
Sang nhìn qua kẻ lối thì sang sông
Ồ! Say! Thương nhớ vô cùng
Rượu hay lệ ướt khăn hồng chị cho?*

Thư Gửi Thầy Mẹ

Ai về làng cũ hôm nay,
Thư này đưa hộ cho thầy mẹ tôi.
Con đi mười mấy năm trời,
Một thân, một bóng, nửa đời gió sương.
Thầy đừng nhớ, mẹ đừng thương,
Cầm như đồng kềm ngang đường bỏ rơi!
Thầy mẹ ơi, thầy mẹ ơi,
Tiếc công thầy mẹ để người con hư!

Con đi năm ấy tháng tư,
Lúa chiêm xấp xỉ giỗ từ tháng ba.
Con đi quanh cửa quanh nhà,
Cha già đập lúa, mẹ già giữ rơm.
Cha giậm gạo, mẹ thổi cơm,
Có con, con vắng, ai làm thay cho.
Con đan dúi nợ giang hồ,
Một mai những tưởng cơ đồ làm nên.
Ai ngờ ngày tháng lưu niên,

Thư Gửi Thầy Mẹ

*Đã không gọi chút báo đền dưỡng sinh.
Lại mang ân ái vào mình,
Cái yêu làm tội làm tình cái thân.
Bó tay như kẻ hàng thần,
Chán chường như lũ tàn quân lia thành.
Mẹ cha thì nhớ thương mình,
Mình đi mình nhớ người tình xa xôi...
Ở thư này thầy mẹ ơi,
Nhận cho con lấy vài lời kính thăm.
Xin thầy mẹ cứ yên tâm.
Đừng thương nhớ, một vài năm con về.
Thầy ơi đừng chặt vườn chè,
Mẹ ơi, đừng bán cây lê con trồng...
Nhớ thương thầy mẹ khôn cùng,
Lạy thầy, lạy mẹ, thấu lòng cho con.*

Thư Lá Vàng

Ngồi trên bến gió chờ nàng
Lá đưa thuyền lá vàng sang bến nào?
Bờ sông thấp, nước sông cao
Lá thuyền này đã trôi vào bến anh
Vớt lên, thả xuống sao đành
Anh gửi cho mình giữ lấy mình ơi!
Nàng đẩy một chiếc lá rơi
Không, không, không phải, giấy trời thư anh.

Thu Rơi Từng Cánh

*Mùa thu hoa cúc lại tàn
Thuyền ai buộc mãi bên làn cây cong!
Người về để lạnh phòng không
Thu rơi từng cánh cho lòng nhớ thương,
Có người cung nữ họ Vương
Bên lầu nhìn dải sông Hương nhớ nhà.*

Tì Bà Truyen

...Ngấn ngơ bồn mắt trao nhìn
Đôi môi hé nụ cười duyên nảo nùng!
Bên ngoài mưa gió mùa đông
Lò hương đã nguội, sáp hồng thì vơi.

Màn the đôi cánh buông rồi
Ch[□]n hương gói phần một trời phần hương
Mắt ngà men rượu yêu đương
Thái sinh dần rõ Ngũ Nương nỡ nà.(1)

Tóc nhung viền suốt thân ngà
Nhụy hồng e ấp, tình hoa đầu mùa.
Rừng mình như nệm mơ chua
Cái tê tái muốn võ bờ hợp hoan.

Nóng sôi ý phượng tình loan
Hỡi ôi! bó sát đôi làn cánh tay!
Thèm mà nín, khát mà say
Xôn xang nhựa mạnh tuôn đầy búp tơ.

*Mây cao đôi má chín như
Tân nhân ứa lệ, hoen mờ mắt xanh.
Thoắt mà đêm đã tàn canh
Sáng bong bóng cá, qua màn mưa bay
Nhành hoa tươi ngai ánh ngày
Tiếng gà ướt mượt, giọng đầy nước mưa.*

Tĩnh Giác Chiêm Bao

Chín năm đột được soi rưng,
Về đây ánh điện ngập ngừng bước chân.
Cửa xưa màn trúc còn ngân,
Góc tường vẫn đọng trăng xuân thưở nào.
Làng xa, bản nhỏ, đèo cao,
Gió bay tà áo chiêm bao giữa chùng.
Anh về luyện núi thương rưng,
Nhớ em đêm sáng một vùng thủ đô.
Bồi hồi chuyện cũ năm xưa,
Gặp nhau lần cuối... trang thư nhạt nhoà.
Thư rằng: "Thôi nhé đôi ta
Tình sao không phụ mà ra phụ tình.
Duyên nhau đạ dựng trường đình,
Mẹ em đã xé tan tành gói thêu..."
Trăng khuya sáng núi gương đèo,
Anh đi, thư vẫn nằm đeo bên mình.
Lửa sần nét chữ chên chên,
Nếp thư đến rách chưa lành vết thương.

*Đằm đằm hoa sữa lên hương,
Chân anh vẫn bước trên đường cái đây.
Nẻo hồ, song cửa, lá bay,
Sáng chưng bóng dáng bao ngày yêu xưa.
Trăm năm đã lỡ hẹn hò,
Cây đa bên cũ con đò còn không?
Tình cờ gặp giữa phố đông,
Em đi riu rít tay chồng tay con.
Nét cười âu yếm môi son,
Áo bay chắc buổi trăng tròn sánh vai..
Chín năm bão tới mưa ngày,
Nước non để có hôm nay sáng trời.
Em đi hạnh phúc hồng tươi,
Anh nhìn tận mắt cuộc đời đẹp sao?
Sắc hương muôn nẻo tuôn trào,
Tiếc mà chi giác chiêm bao một mình.
Anh về viết lại thơ anh,
Để cho bên mát cây xanh đôi bờ.
Cho sông cho nước tự giờ,*

Chẳng còn lối chuyển con đò sang ngang.

Lừa đời những bức thư vàng,

Chẳng còn chữ chữ hàng hàng lệ rơi.

Chim hồng, chim nhạn, em ơi,

Trên nền gôi cưới đời đời yêu nhau.

Báo Trăm Hoa -- Hà Nội 9/2/1956

Tình Tôi

*Tình tôi là giọt thủy ngân
Dù nghiền chẳng nát dù lăn vẫn tròn
Tình cô là đóa hoa đơn
Bình minh nở để hoàng hôn mà tàn.
Lòng tôi rồi những tơ đàn
Cao vời những ước đầy tràn những mơ
Lòng cô chẳng có dây tơ
Ước sao đến thấp mà mơ đến nghèo!
Hồn tôi giếng ngọt trong veo
Trăng thu trong vắt biển chiều trong xanh
Hồn cô cát bụi kính thành
Đa đoan vó ngựa chung tình bánh xe.*

Tôi Còn Nhớ Lắm

Tôi còn gì nữa là tôi!

Thuyền quyền nàng vẫn là người thuyền quyền.

Mùa xuân ấy nàng se duyên

Có đình đôi kiệu, có đèn gi ng hoa.

Tóc tôi để bạc cho già

Đời tôi để rụng cho là đời tôi.

Còn nên nói nữa hay thôi

Gặp nhau một chuyện đồ rồi quên nhau.

Tưởng rằng bền, ngỡ rằng lâu

Lửa giàu sang đốt cháy cầu tơ duyên.

Mong chi chấp lại cho liền?

Chín mươi oan khổ đầy lên xứ lòng.

Lều tranh tắt cả than hồng

Một trang gió lạnh, mấy dòng thơ mưa

Hỏi rằng tôi đã quên chưa

Tôi còn nhớ lắm và thưa: rất buồn!

Tơ Trắng

(Tặng T. Đ.)

Tơ gạo phương xa tản mạn về,
Gió vào, đồng lúa chín vàng hoe.
Một con diều giấy không ăn gió,
Ông ọ chao mình xuống vệ đê.

Nàng đi trong nắng và trong gió,
Hương lúa thơm thơm vương bước chân.
Tơ gạo lắng lơ (hay bắt chước?)
Vương vào mái tóc, vương vào chân.

Nàng dừng bước lại khẽ dơ tay,
Joan gỡ tơ ra thả gió bay.
Nàng nghĩ: "Vương chi tơ trắng nữa!
Tơ hồng ta lỡ sớm xe dây."

Song nàng lại nghĩ: "Tự ngày xưa,
Chôn chết yêu đương đến tận giờ.
Gặp gỡ hẳn duyên trời định trước,

Tơ Trắng

Tội gì chẳng để tóc vương tơ?"

*Tơ trắng vương trên mái tóc nàng,
Đưa nàng sang trọn bên đồ ngang...
Yêu đương sống lại, con người ấy
Bại thầy đời tươi tựa nắng vàng.*

Trời Mưa Ở Huế

Trời mưa ở Huế sao buồn thê!
Cứ kéo dài ra đến mấy ngày
Thêm cũ nôn nao đàn kiến đói
Trời mờ ngao ngán một loài mây.
Trường Tiền vắng ngắt người qua lại
Đập Đá mênh mang bên nước đầy.
Đò vắng khách chơi nằm bát úp
Thu về lại giờ gió heo may...

Chúng tôi hai đứa xa Hà Nội
Bốn tháng hình như kém mấy ngày
Lăn lóc có dư mùi mây tỉnh
Để rồi nằm mốc ở nơi đây

Thuốc lào hút mãi người ra khỏi
Thơ đọc sông tình hết cả hay
Túi rỗng nợ nần hơn Chúa Chôm
Áo quần trộm mượn, tưng đồ thay.

*Hàng xóm có người con gái lẻ
Ủ chừng duyên nợ với nhau đây
Chao ơi! Ba bốn tao ân ái
Đã đủ tan tành một kiếp trai.*

*Tôi ròn rợn lắm giai nhân ạ!
Đành phụ nhau thôi, kéo đến ngày
Khăn gói gió đưa sang xứ lạ
Ai cười cho được lúc chia tay?*

*Trời mưa ở Huế sao buồn thê!
Cứ kéo dài ra đến mấy ngày
Xa xôi ai nhớ mà thương nhớ?
Mà nhớ mà thương đến thế này!*

*Cổ nhân chẳng khóa buồng xuân lại
Vung vãi ân tình khắp đó đây.
Mưa chiều, nắng sớm, người ta bảo
Cả đến ông trời cũng đổi thay
Gia đình thiên cả lên thành thị
Buôn bán loanh quanh bỏ cây cà*

"*Anh em cảnh nhận người Nam Bắc
Tâm sự hồn quyên lệ ngấn dài...*"

*Trời mưa ở Huế sao buồn thế!
Cứ kéo dài ra đến mấy ngày
Hôm qua còn sót hơn đồng bạc
Hai đứa bàn nhau uống rượu say*

*Nón lá áo toại ra quán chợ
Chợ vơi trên bến nước sông đầy
Sầu nghiêng mái quán mưa tong tả
Chén ứa men lành lạnh ngón tay.*

*Ôn lại những ngày mưa gió cũ
Những chiều quán trọ, những đêm say
Người quen nhắc lại từng tên một
Kể lại từng nơi đặt dấu giày*

*Trôi dạt dám mong gì vẫn vớt
Sòng đời thua nhẵn cả thơ ngây
Tỉ tê gọi tới niềm tâm sự
Cúi mặt soi gương chén rượu đầy*

Trời Mưa Ở Huế

*Bón mắt nhuộm chung màu lũ thứ
Đôi lòng hòa một vị chua cay
Đứa thương cha yêu thằng thương mẹ
Cha mẹ chiều chiều... con nước mây

Không hiểu vì đâu hai đứa lại
Chung lưng làm một chuyện đi đây?
Trời mưa ở Huế sao buồn thế!
Cứ kéo dài ra đến mấy ngày...*

Trôi Trăn

-Sum họp đôi ta chốc bấy lâu,
Tình tôi với vợ tưởng cùng nhau
Trăm năm đầu bạc duyên còn thắm,
Tôi có ngờ đâu thế này đâu!

Liệu tôi không sống đến ngày mai,
Mợ có thương tôi lấy một vài,
Ở lại nuôi con khôn lớn đã,
Ôm cầm tôi dám tiếc thuyền ai!

Mợ còn trẻ lắm mới hai mươi,
Ở vậy sao cho trót một đời?
Tang tóc ba năm cho phải phép,
Miễn sao thiên hạ khỏi chê cười.

Để con ở lại, chọn ai người
Phải lựa vừa đôi mợ sánh đôi.
Con mợ con tôi, tôi chả muốn
Vào làm con cái của nhà ai.

*Cũng chẳng hay gì gái chính chuyên,
Mợ đừng thề thốt ngộ tôi thiêng.
Lẻ loi khôn giữ điều khôn dại,
Khôn dại chờ khi lắp ván thiêng.*

*Mợ để tôi đi, mợ nín đi,
Còn sao được nữa? Khóc mà chi!
Bao nhiêu đau khổ, ngần này tuổi,
Chết cũng không non yếu nổi gì!*

*Con nó đâu rồi bé lại đây!
Cho tôi nhìn nó một vài giây,
Trước khi nhắm mắt tôi thừa biết,
Đời nó sau này... hản đấng cay!*

Trời Trở Gió

Lá tre rơi xuống đều đều
Cổng làng buông xuống, mưa chiều đổ nhanh
Sân mòn lớp lớp rêu xanh
Le te đàn vịt chạy quanh cửa chuồng
Mấy chiều vắng bật hơi chuông
Sư bà khuyên giáo thập phương chữa về
Một mình nói, một mình nghe
Ông đồ gấp lịch: "Ngày kia tiểu hàn"
Cô Thơ gái đẹp nhất làng
Nghe trời trở gió may quàng áo bông
Lạnh rồi sắp sửa mùa đông
Người ta sắp sửa lấy chồng hay chưa?
Vội vàng chi mấy cô Thơ
Áo bông tuy ấm nhưng chưa bằng chồng
Tôi cầu trời mát mùa đông
Cổ nhân xa lắm, áo bông rách rồi...

1939

Trời Trở Gió

Trường Huyện

Học trò trường huyện ngày năm ấy
Anh tuổi bằng em lớp tuổi thơ
Những buổi học về không có nón
Đội đầu chung một lá sen tơ
Lá sen vương phần hương sen ngát
Ấp ủ hai ta chút nhụy hồ
Lũ bướm tưởng hoa cài mái tóc
Theo về tận cửa mới tan mơ.

Em đi phố huyện tiêu điều quá
Trường huyện giờ xây kiểu khác rồi
Mà đến hôm nay anh mới biết
Tình ta như chuyện bướm xưa thôi.

Truyện Cổ Tích

Em ạ! Ngày xưa vua nước Bướm,
Kén nhân tài mở Diệp lang khoa.
Vua không lấy Trạng, vua thề thề.
Con bướm vàng tuyền đậu Thám Hoa.

Vua liền gọi gả con gái yêu,
Nàng đẹp như em, chả nói điều.
Vua nuông hai vợ chồng phò mã,
Cho nhõn xem hoa sớm lại chiều.

Một hôm hai vợ chồng quan Thám,
Mê mãi xem hoa lạc lối về.
Vợ khóc: "Mình ơi! Em hãi lắm!"
Trời chiều lạc lối tới vườn lê.

Vườn đầy hoa trắng như em ấy,
Bỗng một bà tiên hiển hiện ra.
Sao mà đẹp thế! Tiên mà lại!
Nữ chúa vườn lê đi thăm hoa.

*Bà thấy vợ chồng con bướm đại
Sút sùi ngồi khóc dưới hoa lê.
Đến bên âu yếm, bà thương hại:
"Ừ hẳn hai con lạc lối về?"*

*"Đây về nước Bướm đường thì xa,
Về tạm nhà ta ngủ với ta.
Có đủ chăn thêu cùng gối gấm,
Có nhiều bánh ngọt ướp hương hoa..."*

*Đêm ấy chăn êm và gối êm,
Vợ chồng ăn bánh với bà tiên.
Ăn xong thoát chốc liền thay lột,
Chồng hóa làm anh, vợ hóa em .*

1938

Từ Độ Về Đây

*Từ độ về đây sống rất nghèo
Bạn bè chỉ có gió trăng theo
Những thằng bất nghĩa xin đừng đến
Hãy để thêm ta xanh sắc râu*

Túi Ba Gang

(Viết theo truyện cổ dân gian)

Nhân nắng xuân đậm ấm
Vườn xuân rộn tiếng chim
Chị kể cho các em
Nghe một câu chuyện cổ
Các em tìm trong đó
Những ý nghĩa sâu xa
Có bổ ích cho ta
Tuổi măng non tươi sáng
Nào các em im lặng
Ngồi sát lại cho vui

Ngày xưa có hai người
Anh Kỳ, em là Ất
Xảy khi cha mẹ mất
Vội chẳng kịp trời trần
Chỉ dẫn hai con rằng
Cơ nghiệp cùng chung hưởng

*Kỷ cây mình là trưởng
Lại vốn tính tham lam
Chẳng thương xót gì em
Cả gia tài chiếm hết
Nào tường hoa cây mít
Nào ao cá, nhà lim..
Chỉ chia cho người em
Một mảnh vườn nhỏ bé
Trơ trọi một cây khế
Xa tít tận cuối làng*

*Ắt chẳng tính thiệt hơn
Cứ vui lòng nhận lấy
Hai vợ chồng trồng cây
Mùa rau tiếp mùa khoai
Khi khế chín vàng cây
Vợ chồng đem chợ bán*

*Hôm ấy vừa tảng sáng
Có một con Phượng Hoàng*

Từ đây bay vào vườn
Đậu cành, ăn khế mãi
Át ra vườn thấy thê
Cắt tiếng bảo chim rằng:
- Nhà ta vốn nghèo nàn
Chỉ trông vào cây khế
Chim ơi! May ăn khế
Là khôn vợ chồng ta!
Chim Phượng chùng nghe ra
Cắt tiếng kêu vội vã:
- Ăn một quả
Trả nén vàng
May túi ba gang
Đem đi mà đựng!
Thế rồi cứ sáng sáng
Chim Phượng lại bay về
Ăn khế ngọt chán chê
Lại kêu lên giục già:
- Ăn một quả

Trả nén vàng
May túi ba gang
Đem đi mà đựng
Vợ chồng Ất bàn định
Thử đi một chuyến xem
Vợ liền lấy chỉ kim
Khâu cho chồng túi vải
Y theo lời chim nói

Sáng sau, chim Phượng Hoàng
Từ phương xa bay lại
Ất liền mang túi vải
Cưỡi lưng Phượng mà đi
Qua sông biển âm ỉ
Phượng liền sà cánh đỡ
Xuống một hòn đảo nhỏ
Vô số là bạc vàng
Ất chẳng có lòng tham
Chỉ lượm vừa túi nhỏ
Khi mặt trời đứng ngọ

*Đã giục chim bay về
Nhờ được số vàng kia
Hai vợ chồng sung sướng
Mua trâu rồi tậu ruộng
Giúp đỡ những người nghèo
Cuộc sống thật phong lưu
Hơn người anh gập bội*

*Kỷ biết tin tức tôi
Biền học tức sang chơi
Ắt kể rõ đầu đuôi
Kỷ máu tham bỗng nổi
Biền gạ em đánh đổi
Bầy cơ nghiệp của mình*

*Vợ chồng Ất hiền lành
Nên chẳng hề suy ty
Đổi ngay nhà cho Kỷ
Không đòi hỏi gì thêm
Kỷ dọn sang nhà em
Ngày lại ngày ngóng đợi*

Quả nhiên chim lại tới
Ăn khế chín trên cây
Kỷ chạy ra nói ngay
Chim cũng liền đáp lại:
- Ăn một quả
Trả nén vàng
May túi ba gang
Đem đi mà đựng!

Kỷ lòng mừng hí hửng
May luôn túi sáu gang
Cốt đựng cho nhiều vàng
Thỏa lòng tham không đáy
Sáng sau chim bay tới
Kỷ vội cười mà đi
Qua sóng biển âm ỉ
Hạ xuống hòn đảo quý
Kỷ tha hồ tự ý
Nhét vàng đầy túi to
Lòng tham vẫn chưa vừa

*Thầy vàng là cử nhật
Túi áo nhồi đã chặt
Lại giắt kín lưng quần
Chim giục già mấy lần
Kỷ vẫn còn tiếc rẻ
Kỷ mang nhiều vàng quá!
Chim bay qua biển khơi
Mỏi rã cánh, hụt hơi
Biền hát tung Kỷ xuống
Lòng biển sâu muôn trượng
Mặt biển rộng mù khơi
Đã chìm Kỷ chết tươi
Với lòng tham không đáy

Câu chuyện cổ như vậy
Các em hẳn nhận ra
- Tham lam là xấu xa
- Thực thà là đáng quý
Các em đừng quên nhé
Câu chuyện Túi Ba Sang.*

Túi Ba Gang

(cuối năm 1965)

Tương Tư

Thôn Đoài ngồi nhớ thôn Đông,
Một người chín nhớ mười mong một người
Gió mưa là bệnh của giời,
Tương tư là bệnh của tôi yêu nàng.
Hai thôn chung lại một làng,
Có sao bên ấy chẳng sang bên này?
Ngày qua ngày lại qua ngày,
Lá xanh nhuộm đã thành cây lá vàng.
Bảo rằng cách trở đò giang
Không sang là chẳng đường sang đã đành
Nhưng đây cách một đầu đình,
Có xa xôi mấy mà tình xa xôi..
Tương tư thức mấy đêm rồi,
Biết cho ai biết, ai người biết cho!
Bao giờ bên mới gặp đò?
Hoa khê các, bướm giang hồ gặp nhau?
Nhà em có một giàn giầu

Tương Tư

Nhà anh có một hàng cau liên phòng.

Thôn Đoài thì nhớ thôn Đông

Cau thôn Đoài nhớ giàu không thôn nào?

Tự Trường

*Những nàng thiếu nữ sông Hương
Da thơm là phấn môi hương là son
Tự trường san sát chân thon
Lao xao nón mới màu sơn sáng ngời*

*Gió thu cứ mãi trêu người
Đôi thân áo mỏng tôi bời bay lên
Dịu dàng đôi ngón tay tiên
Giữ hờ mép áo làm duyên qua đường*

Vài Nét Huế

1.

Cầu cong như chiếc lược ngà,
Sông dài mái tóc cung nga buông hồ.
Đôi bờ đôi cánh tay vua,
Cung nga úp mặt làm thơ thất tình.

2.

Ở đây áo tím riêng màu,
Bài thơ nón mỏng che đầu mỹ nhân.
Loanh quanh xóm vắng đường gần,
Ấy ai làm dáng phi tằng với ai!
Con sông không rộng mà dài,
Con đò không chở những người chính chuyên.

3.

Ở đây có nước sông Hương,
Có cây núi Ngự, có đường Nam Giao.
Bồng bồng sáu nhịp cầu cao,
Thờ ở bóng mát nơi nào cũng xanh.

Vài Nét Huế

*Thâm u một dải hoàng thành,
Đình sông con én không đành bay đi.*

1941

Vài Nét Rừng

Xanh cây xanh cỏ xanh đồi
Xanh rừng xanh núi da trời cũng xanh
Áo choàng cô Mán thanh thanh
Mắt xanh biêng biếc một mình tương tư.

Cỏ đồi ai nhuộm mà xanh
Áo em ai nhuộm mà anh thấy chàm
Da trời ai nhuộm mà lam
Tinh ta ai nhuộm mà làm cho phai.

Đường rừng sỏi đỏ như son
Xe hàng một cỗ theo con ngựa gầy
Lôi mòn theo lá luồn cây
Nhà nhem dừng lại quán này mai xuôi.

Nhà em cách bốn quả đồi
Cách ba ngọn suối cách đôi cánh rừng
Nhà em xa cách quá chùng
Em van anh đấy anh đừng yêu em.

Vàng

*Lạ quá! Làm sao tôi cứ buồn?
Làm sao tôi cứ khổ luôn luôn?
Làm sao tôi cứ tương tư mãi,
Người đã cùng tôi phụ rất tròn?*

*Thì ra chỉ có thể mà thôi!
Yêu đây, không yêu đây, để rồi
Mắc hẳn đường tơ sang cử khác,
Dệt từng tấm mộng để dâng ai.*

*Khuyên mãi sơn cho chữ "Ái tình"
Mộng lòng trang điểm mãi cho xinh.
Có người, đêm ấy, khoe chồng mới:
"Em chữa yêu ai, mới có mình"*

*Có người trong gió rét mùa đông
Chăm chỉ đan cho trọn áo chồng
Còn bảo: "Đường len đan vụng quá!
Bàn đầu đan áo kiểu đàn ông."*

Vâng

*Vâng! Chính là cô chữa yêu ai,
Lần đầu đan áo kiêu con trai.
Tôi về thu cả ba đồng lại,
Đốt hết cho cô khỏi thẹn lời!*

Vấn Vơ

*Đã quyết không... không... được một ngày
Rồi yêu mất cả buổi chiều nay.*

*Chiều nay bướm trắng ra nhiều quá!
Không biết chiều mưa hay nắng đây?*

*Lâu nay tôi thấy ở lòng tôi,
Như có tơ vương đến một người.
Người ấy... nhưng mà tôi chả nói.
Tôi đành ngậm miệng nữa mà thôi.*

*Tôi quen ngậm miệng với tình xưa,
Tình đã sang sông, đã tới bờ.
Tình đã trao tôi bao oán hận,
Và đem đi cả một thuyền mơ.*

*Mơ có năm năm đã vội tàn,
Có nàng đan mãi áo len đan.
Có nàng áo đỏ đi qua đây,
Hương đơm ba ngày hương chưa tan.*

Mà hương đượm mãi ở hồn tôi,
Tôi biết là tôi yêu mất rồi!
Tôi biết từ đây tôi khổ lắm;
Chiều nay gió lạnh đây, nàng ơi!

Tắt cả mùa đông đan áo len
Cho người cho tất cả người quen.
Còn tôi người lạ, tôi người lạ,
Có cũng nên mà không cũng nên.

Oán đã bao la, hận đã nhiều,
Cớ sao tôi vẫn chả thôi yêu?
Tôi đi mãi mãi con đường ấy,
Qua lại hôm nay sáng lại chiều.

Vì Em

*Vì em là một bài thơ
Vì em là một giấc mơ khôn cùng
Tôi xin ôm lấy vào lòng
Tôi xin giữ lấy trọn vòng thời gian

Tôi xin sung sướng vô vàn
Để ca ngợi, để mơ màng em luôn
Tôi xin dành một chiếc hôn
Đặt lên tất cả tâm hồn thơ ngây

Tôi xin dâng cả bàn tay
Nhấn nơ ràng buộc chuỗi ngày lơ thơ
Tôi xin kính cẩn vọng thờ
Thắp hương cầu nguyện bên bờ sông yêu

Nhưng đau lòng biết bao nhiêu!
Người tôi yêu chỉ biết yêu như người
Chỉ cho tôi những nụ cười
Chỉ cho được những lời ái ân*

Ừ Em

*Bắt tôi đan diều lụy trần
Bắt tôi chiều chuộng tâm thân nỡ nà
Bắt tôi sống giữa phồn hoa
Giữa nơi cát bụi nhưng mà than ôi!*

*Ngẩn ngơ đứng giữa chợ đời
Tôi tìm đâu thấy mảnh trời thần tiên
Tôi tìm đâu thấy Đào Nguyên
Hỡi chàng Lưu, chúng ta điên mất rồi*

*Còn lo ân ái với đời
Còn toan ân ái với người trần gian
Giấc mơ đến thế là tan
Bài thơ đến thế là tàn bài thơ
Tôi xin em chờ đợi chờ
Tôi còn theo đuổi giấc mơ khôn cùng*

Viếng Hồn Trinh Nữ

Chiều về chậm chậm trong hieu quanh,
Tơ liễu theo nhau chảy xuống hồ.

Tôi thấy quanh tôi và tất cả,
Kính thành Hà Nội chít khăn xô.

Nước mắt chạy quanh, tình thắt lại,
Giờ đây tôi khóc một người về!

Giờ đây tôi thấy hồn cay đắng,
Như có ai mời chén biệt ly!

Sáng nay vô số lá vàng rơi,
Người gái trinh kia đã chết rồi!
Có một chiếc xe màu trắng đục,
Hai con ngựa trắng bước hàng đôi.

Đem đi một chiếc quan tài trắng,
Và những vòng hoa trắng lạnh người.
Theo bước, những người khăn áo trắng,
Khóc hồn trinh trắng mãi không thôi.

*Để đưa nàng đến nghĩa trang này,
Nàng đến đây rồi ở lại đây.
Ồ nhi! Hôm nay là mấy nhi?
Suốt đời tôi nhớ mãi hôm nay...*

*Sáng nay sau một cơn mưa lớn,
Hà Nội bùng lên những nắng vàng.
Có những cô nàng trinh trắng lắm,
Buồn rầu theo vết bánh xe tang.*

*Từ nay xa cách mãi mà thôi!
Tìm thấy làm sao được bóng người.
Vừa mới hôm nào còn then then.
Tay cầm sáp đỏ để lên môi.*

*Chiếc áo màu xanh tựa nước hồ,
Nàng vừa may với gió đầu thu.
Gió thu còn lại bao nhiêu gió,
Chiếc áo giờ đây ở dưới mồ.*

*Chắc hẳn những đêm như đêm qua,
Nàng còn say mộng ở chấn hoa.
- Chấn hoa ướp một trời xuân sắc -
Đến tận tàn canh rộn tiếng gà.*

*Chắc hẳn là những đêm như đêm kia,
Nửa đêm lành lạnh gió thu về.
Nàng còn thao thức ôm cho chặt,
Chiếc gối nhung mềm giữa giấc mê...*

*Nhưng sáng hôm nay nàng lặng im,
Máu đào ngừng lại ở nơi tim.
Mẹ già xé vội khăn tang trắng,
Quần vội lên đầu mấy đứa em.*

*Người mẹ già kia tuổi đã nhiều,
Đã từng đau khổ biết bao nhiêu.
Mà nay lại khóc thêm lần nữa,
Nước mắt còn đâu buổi xế chiều.*

*Những đứa em kia chưa khóc ai,
Mà nay đã khóc một người rồi.*

*Mà nay trên những môi son ấy,
Chả được bao giờ gọi: "Chị ơi!"*

*Nàng đã qua đời để tôi nay
Có chàng đi hứng gió heo may,
Bên hồ để mặc mưa rơi ướt,
Đếm mãi bâng quơ những đầu giày.*

*Người ấy hình như có biết nàng,
Có lần toan tính chuyện sang ngang.
Nhưng tâm hồn nàng tựa con thuyền bé,
Vội cảm nghìn thu ở suối vàng.*

*Có gì vừa mất ở đâu đây?
Lòng thấy mềm như rượu quá say.
Hốt hoảng chàng tìm trong bóng tối:
Bàn tay lại nắm phải bàn tay.*

Chỉ một vài hôm nữa, thế rồi,

*(Người ta thương nhớ' có ngàn thôi)
Người ta nhắc đến tên nàng để
Kể chuyện nàng như kể chuyện vui.*

*Tôi với nàng đây không biết nhau,
Mà tôi thương tiếc bởi vì đâu?
"Mỹ nhân tự cổ như danh tướng,
Bất hứa nhân gian kiến bạch đầu."*

Hà Nội 1940

Vũng Nước

*Hồn tôi như vũng nước đầy
Em như cũ nắng bảy ngày chưa thôi
Nắng đưa vũng nước lên gò
Làm mây lơ lửng để rồi làm mưa
Vũng khô nếm đợi mùi chờ
Mưa sang xứ khác. Ai ngờ hồn tôi.*

Vu Quy

*Tháng chạp cho cái hoa vàng
Cho cam đa đỏ, cho nàng ou quy
Nàng về mãi xứ bên kia
Cam thôi màu đỏ, bướm chê hoa vàng
Sáng nay sương xuống đầy làng
Tưởng như khói pháo đưa nàng năm xưa
Nàng về kẻ đón người đưa
Tôi chờ gì nữa mà chưa giang hồ?
Sông Thương cách mấy lần đò
Chợ Hoàng hạp mãi bao giờ cho tan!....*

1939

Xây Lại Cuộc Đời

Gửi Chị Trúc

Đó chị thư này ai viết nhé,
Chị ơi, em bé chị đây mà!
Được tin người ấy cho em biết:
"Chị Trúc giờ đang bận chữa nhà."

Ờ nhỉ, nhà ta ở phố nào?
Số đề chặn lẻ? Tầng cao?
Quanh nhà rụng trắng hay rơi đỏ?
Trăng gió bao nhiêu lối lọt vào?
Nhà mới bao giờ chị chữa xong?
Bao giờ cho thợ chén "hồi công"?
Bao giờ chị dọn sang bên đó?
Xem lịch khai trương, đốt pháo hồng?

Úi chớ, chị bận nhiều như thế,
Em lại còn đi hỏi vấn vớ,
Vồn đoảng là em, chiều ấy chị,

Thôi em đừng chị một bài thơ.

*Nhưng chị hiền ơi, chị Trúc ơi,
(Câu này em chỉ hỏi thăm thôi)*

*"Chị tôi ai giúp, hay trời giúp
Cho chị tôi xây lại cuộc đời??"*

Xóm Ngự Viên

Xóm Ngự Viên ở cạnh đường Gia Hội (Huế) ngày xưa
là khu vườn Thượng uyển.

Lâu nay có một người du khách
Gió bụi mang về xóm Ngự Viên
Giậu đỗ dây leo suồng sã quá
Hoa tàn con bướm cánh nghiêng nghiêng
Buồn thu rơi nhẹ đôi tờ lá
Xóm vắng rêu xanh những lối hè
Khách du lần giở trang hoài cổ
Mơ lại thời xưa xóm Ngự Viên.

Có phải ngày xưa vườn Ngự uyển
Là đây, hoa cỏ giống vườn tiên?
Sớm Đào, trưa Lý, đêm Hồng Phấn
Tuyết Hạnh, sương Quỳnh, máu Đỗ Quyên
Cung tàn mỹ nữ ngồi son phấn
Theo gót nhà vua nở gót sen
Hương đưa bát ngát ngoài trăm dặm

Cung nữ đa tình vua thiếu niên
Một đôi công chúa đều hay chữ
Hoàng hậu nhu mì không biết ghen.

Đất rộng can chi mà đổi chác
Thời bình đâu dụng chức hòa Thiên
Mẫu đơn nở đỏ nhà vua nhớ
Câu chuyện: "Hô lai bắt thượng thuyền."

Có phải ngày xưa vườn Ngự uyển
Là đây, hoa cỏ giống vườn tiên?
Gót sen bước nhẹ lầu tôn nữ
Ngựa bạch buông chùng áo Trạng nguyên
Mười năm vay mượn vào kinh sử
Đã giả xong rồi nợ bút nghiên

Quan Trạng tân khoa tàn tiệc yến
Đi xem hoa nở mấy hôm liền
Đường hoa, má phấn tranh nhau ngó
Nhạc ngựa vang lừng khắp bốn bên
Thắp hương tôn nữ xin trời phật

"Phù hộ cho con được phủ nguyên."

Lòng Trạng lằng lằng màu phủ quý
Quả cầu nho nhỏ bói lương duyên
Tay ai ấy nhủ gieo cầu đây?
Nghiêng cả mùa xuân Trạng ngược nhìn.

Trạng bắt sai rồi, lâu rủ sáo
Có người đêm ấy khóc giăng lên
Bóng ai thấp thoáng sau bờ trúc
Chẳng Tống Trân ư cũng Nguyễn Hiền?

Khách du buồn mỗi buồn sông núi
Núi lở sông bồi cảnh biến thiên
Ngự viên ngày trước không còn nữa
Giờ chỉ còn tên xóm Ngự Viên

Khoa cử bỏ rồi, thôi hết Trạng!
Giời đem hoa cỏ trả vườn tiên
Tôn nữ ngồi đan từng chiếc áo
Dân thường qua lại lối đi quen.

Xóm Ngự Viên

*Nhà cửa xúm nhau thành một xóm
Cay nồng hơi thuốc lẫn hơi men
Mụ vợ bắc nam người tứ xứ
Anh chồng tay trắng lẫn tay đen
Đổi thay tình nghĩa như cơm bữa
Khúc "Hậu đình hoa" hát tự nhiên.
Nhọc nhằn tiếng cú trong thanh vắng
Nhao nhác đàn đờ lúc đỏ đèn...*

*Hôm nay có một người du khách
Ở Ngự Viên mà nhớ Ngự Viên*

Xuân Tha Hương

Tết này chưa chắc em về được
Em gửi về đây một tấm lòng
Ôi, chị một em, em một chị
Trời làm xa cách mấy con sông
Em đi trăng gió đời sương gió
Chị ở vương tròn phận lãnh cung
Chén rượu tha hương, trời: đắng lắm
Trăm hờn nghìn giận một mùa đông

Chiều nay ngồi ngắm hoàng hôn xuống
Nhớ chị làm sao, nhớ lạ lùng...
Tết này chưa chắc em về được
Em gửi về đây một tấm lòng

Vườn ai thấp thoáng hoa đào nở
Chị vẫn môi son vẫn má hồng?
Áo rét ai đen mà ngóng đợi
Còn vài hôm nữa hết mùa đông!

*Cột nhà hàng xóm lên cầu đôi
Em đọc tương tư giữa giấy hồng
Gạo nếp nơi đây sao trắng quá
Mỗi ngày phiên chợ lại thêm đông*

*Thiên hạ đua nhau mà sắm Tết
Một mình em vẫn cứ tay không
Vườn nhà Tết đến hoa còn nở
Chị gửi cho em một cánh hồng*

*Tha hương chẳng gặp người tri kỷ
Một cánh hoa tươi đủ ấm lòng
Tết này chưa chắc em về được
Em gửi về đây một tấm lòng...*

*Chao ơi, Tết đến em không được
Trông thấy quê hương thật náo nùng
Ai bảo mắc duyên vào bút mực
Sòng đời mang lấy số long đong*

*Người ta đi kiếm giàu sang cả
Mình chỉ mơ hoài chuyện viễn vông*

Em biết giàu sang đâu đến lượt
Nợ đời nặng quá gỡ sao xong?
Tết này chưa chắc em về được
Em gửi về đây một tấm lòng
Tết này, ô thế mà vui chán
Nhưng một mình em uống rượu nồng
Rượu cay nhớ chị hồi con gái
Thương chị từ khi chị lấy chồng
Cổ nhân chẳng biết làm sao ấy
Rất những tin đồn chuyện bướm ong
Thôi, em chẳng dám đa mang nữa
Chẳng buộc vào chân sợi chỉ hồng
Nàng bèo bọt quá, em lăn lóc
Chấp nối nhau hoài cũng uống công!
(Một trăm con gái đời nay ấy
Đừng nói ân tình với thủy chung!)
Người ấy xuân già chê gỏi lế
Nên càng nôn nả chuyện sang sông

*Đò ngang bến dọc tha hồ đày
Quý hoá gì đâu một chữ đồng!
Vâng, em tré dại, em đâu dám
Thôi, để người ta được kén chồng*

*Thiếu nữ hoài xuân mơ cát sĩ
Chịu làm sao được những đêm đông
Khốn nạn, tưởng yêu thì khó chứ
Không yêu thì thực dễ như không!*

*Chị ơi, Tết đến em mua rượu
Em uống cho say đến não lòng
Uống say cười vỡ ba gian gác
Ném cái chung tình xuống đáy sông*

*Thiên hạ "chi nghinh Nam Bắc đieu"
Tình đời "Diệp tông lãng lai phong"
Tết này chưa chắc em về được
Em gửi về đây một chút lòng*

Sương muối gió may rầu rĩ lắm

*Còn vài hôm nữa hết mùa đông
Xuân đến cho em thêm một tuổi
Thế nào em cũng phải thành công
Em không khóc nữa, không buồn nữa
Đây một bài thơ hận cuối cùng
Không than chắc hẳn hồn tươi lại
Không khóc tha hồ đôi mắt trong
Chị ơi, em cười mùa xuân nhé?
Đốt pháo cho thơm với rượu hồng
Xa nhà xa chị tuy buồn thật
Cũng cố vui ngang gái được chồng
Em sẽ uống say hơn mọi bạn
Cho hồn về tận xứ Hà Đông
Tết này chưa chắc em về được
Em gửi về đây một tấm lòng
Với lá thư này là tất cả
Những lời tâm sự một đêm đông
Thôn gà eo óc ngoài xa vắng*

Trời đất tàn canh tôi mịt mùng

Đêm nay em thức thi cùng nền

Ai biết tình em với núi sông

Mây sông mây núi mà xa được

Lòng chị em ta vẫn một lòng

Tết này chưa chắc em về được

Em gửi về đây một tấm lòng

Cầu mong cho chị vui như Tết

Tóc chị bèn xanh, má chị hồng

Trong mùa nắng mới sầu không đến

Giữa hội hoa tươi ấm lại lòng

Chắc chị đời nào quên nhắc nhở:

- Xa nhà, rượu uống có say không?

Xuân Về

Đã thấy xuân về với gió đông.
Với trên màu má gái chưa chồng
Bên hiên hàng xóm cô hàng xóm
Ngước mắt nhìn giới đôi mắt trong
Từng đàn con trẻ chạy xun xoe
Mưa tạnh trời quang nắng mới hoe
Lá nỡn nhành non ai trắng bạc
Gió về từng trận gió bay đi
Thong thả dân gian nghỉ việc đồng
Lúa thì con gái mượt như nhung
Đầy vườn hoa bưởi hoa cam rụng
Ngào ngạt hương bay, bướm vẽ vòng
Trên đường cát mịn một đôi cô
Yếm đỏ khăn thâm trảy hội chùa
Gậy trúc giắt bà già tóc bạc
Lần lần tràng hạt niệm nam mô.

Xuân Vè

1937

Xuân Vè

Trang 271